

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . . . K 28.—
za en mesec . . . " 2-20
za Nemčijo celoletno . . . " 29.—
za ostalo inozemstvo . . . " 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . . . K 24.—
za en mesec . . . " 2.—
V upravljanju mesečno . . . " 1-70

Sobotna izdaja:

za celo leto . . . " 7.—
za Nemčijo celoletno . . . " 9.—
za ostalo inozemstvo . . . " 12.—

SLOVENEK

Inserati:

Enostolpna petstvarica (72 mm):
za enkrat . . . po 18 v
za dvakrat . . . " 15
za trikrat . . . " 13
za večkrat primeren popust.

Poročna oznaka, zahvale, osmrtnice itd.:
enostolpna petstvarica po 2) vin.

Poslano:

enostolpna petstvarica po 40 vin.

Izhaja vsak dan, izvenredno ne-
delje in praznike, ob 5. uri pop.
Redna letna priloga Vozni red

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ograde 26.511,
bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Razdori med Balkanci.

(Izvirno poročilo »Slovenca«. — A. B.)

Sofija, 9. maja 1915.

Na Balkanu ne bode trajnega miru, dokler se ne razdeli po pravih načelih narodnosti. To je istina, katera se dandanes že skoraj povsod priznava. Vendar se greši proti njej na vseh oglih balkanskega polotoka.

Bukareški dogovor je osnovan na razvalinah narušenih dogovorov. Takšen temelj je jako nezanesljiv; to je temelj »raztrganih kosov papirja«. Isti dogovor ni priznan od nobene velesile, torej tudi ne more nadomestiti prejšnje dogovore, ki so bili sankcionirani od velesil. A glavno je, da bucareški dogovor ruši načelo narodnosti in se protivi narodno-gospodarskim zakonom. Več kot milijon nesrečnikov je obsedel ta dogovor, da morajo zdihovati pod tujim jarmom. Sicer je pa bil v največji naglici skrpan: v osmih dneh se vendar ne more takšen mednarodni akt izmordovati, ki bi naj imel veljavo za dolgo vrsto let!

Zato ima Bolgarija opravičan povod, želeti si revizijo bucareškega dogovora, vsaj do kolikor se tiče Makedonije. Bolgarija hoče prepustiti celo vprašanje, tičeče se nje in bivših njenih zaveznikov, odločiti velesil ter hoče vzdrževati strogo nevtralnost. Ako se Bolgariji obeta od trojnega sporazuma, da se bodo njene želje večinoma izpolnile, ako stopi v akcijo, to so za njo — prazne obljube. Ona hoče imeti nekaj realnega v rokah, prej ko bi se odločila za akcijo. Ako pa trojni sporazum reče: »non possumus«, odgovarja tudi Bolgarija z isto frazo.

Bolgarija varuje svoj položaj glavno na dva načina: prvo, nima več zaupanja v mednarodne dogovore. Ona se ne čuti sigurno, da bodo obljube trojnega sporazuma izpolnjene — niti v slučaju, ako ta zmagaja. Bolgarija je videla že tri dogovore raztrgane v svojo škodo: srbsko-bolgarski, podpisani od obeh vladarjev in odobren od Rusije; petrogradski protokol, sestavljen od poslaničkov velesil, in londonski, katerega je redigoval Sir Edvard Grey in sankcionirala Evropa. Bolgarija je gledala tudi, kako Grčija južno Albanijsko reokupira itd. Kako bi torej mogla zaupati »kosom papirja«? — Bolgarski pregovor pravi: Kdor se je opekel pri kaši, ta jo potem piha.

Drugo, pritiskanje bratov, živčih izven dežele v sosedstvu, daje vedno povoda za notranje vznemirjanje in nevarnosti, katere se morejo le tedaj odstraniti, ako se tisti bratje osvobodijo. Posebno morajo Bolgari mnogo trpeti pod grškim pritiskom. Metoda, katero Grki rabijo pri asimiliranju in pokončevanju bolgarske narodnosti, je po besedah članov Karnegijeve komisije velika sistematična surovost in nečloveško ravnanje.

Pri vsem tem, da je bila Bolgarija onepravdana — vendar je po ironiji osode sedaj v stanu, kontrolirati svoje sosedje. Trojni sporazum je poizkušal pridobiti jo za svoje cilje, kakor tudi Rumunijo, ter se je trudil vplivati na Srbijo, da da Bolgariji potrebne koncesije. Minister Pašić bi bil brez sumnje dovolil Bolgarom marsikaj, ako bi bil samostalen. A vojena koterija, katera obdaja naslednika-regenta, noče o tem nič slišati. To so isti oficirji, kateri so zahtevali, da se odstopi od dogovora 1912. leta; med njimi so tudi nekateri zarotniki, kateri so povzdignili na prestol današnjo srbsko dinastijo. Oni računajo, da bodo moči od trojnega sporazuma zmagale, in tedaj ne bo treba dajati Bolgarom nobenih koncesij. A Bolgari mislijo, da so ti računi napravljeni — brez kremlarja.

Važno je tudi to, da Grčija ščuva vedno Srbijo in Rumunijo, naj ne dajete nobenih koncesij Bolgariji. To pa vrši Grčija največ iz sovraštva proti Bolgariji: sovraštvo Grka proti Bolgaru je nekaj fenomenalnega, to je hujše kakor vsako drugo narodnostno sovraštvo na svetu. To vedo ne samo Bolgari, nego tudi drugi Balkanci; a ni neznano še Angležem in Francozom. Samo Rusom se ne zdi tako hudo, ker imajo interes, izgladiti to sovraštvo po mogočnosti obzirom na »pravoslavje«.

Na atenskem dvoru imajo pa še posebne ozire, po katerih nočejo o koncesijah v korist Bolgarom niti s strani Srbov, niti s strani Rumunov ničesar slišati; a to je glavni strah, da se ne bi bolgarska bojna moč povečala, in pa grški »saltanat«, t. j. oholost ali prevzetnost, katera je lastna višjim in nižjim krogom v Grčiji.

Grki očitajo Bolgarom njihov »inat«, t. j. kljubovanje ali trdoglavnost.

Bližnja bodočnost bode pokazala, kaj je v takih razmerah, kakršne so današnje, bolje in koristneje: »saltanat« ali pa »inat«.

Položaj v Perziji.

Nedavno so pisali angleški listi, da se bojna fronta ne razteza le od Flandrije do Vožezov ali celo Karpat in Carigrada, ampak sega pravzaprav od Flandrije do izliva Evfrata, t. j. do perzijskega zaliva. Zato pa ni nezanimivo, kar piše »Frankfurter Zeitung« o položaju v Perziji, torej na skrajnem krilu velike svetovne bojne fronte:

»Vojni položaj v nevtralni Perziji je danes nekako tak: na severu stoje turške prednje čete nekaj kilometrov daleč od Teherana pri Kasvinu, od Bagdada so pa prodrli Turki do Kasr-širina, kjer jih je prebivalstvo sprejelo z odprtimi rokami. Ob Šat-el-arabu in ob reki Karun se dobro upirajo Angležem. Indijske čete tam niso bistveno napredovale; edino s pomočjo ladij in ladijskih topov se jim je posrečilo priti do Bassore; ob reki Karun so se pa vgnjezdili že na perzijskem ozemlju, pod pretezo, da morajo varovati angleško trgovino in angleška petrolejska skladišča. Po reki Karun so napravile indijske čete tudi nekaj ekspedicij tja gori do Ahvaza, pa brez uspeha, ker jim je močna turško-perzijska armada zaprla nadaljnje prodiranje. V Bushehr, kjer je najvažnejše pristanišče v Perzijskem zalivu in kjer se stekajo vse niti južne Perzije; odkoder gre tudi kabel v Indijo in brzovav v Teheran — Rusijo, so Angleži izkrcali kakih 6—8 tisoč indijskih vojakov. Bushehr je tudi angleško pomorsko opirališče. Skoro gotovo so Angleži zasedli tudi Bahrein, turški otok v Perzijskem zalivu, in pa Muskat; vendar pa poročila o tem niso zanesljiva.

Angležem se gre za to, da dobe južno Perzijo v svoje roke, ker je to naravnost idealna dežela za indijske naseljenike. Podnebje in trgovske zveze so kakor ustvarjene za to. Ker je pa ostala Perzija nevtralna, je bil napad od bushehrske strani izključen; poleg tega je marš preko Bushehra v Širas zelo težaven, ker je dežela malo obljudena in ker ni vode; zato bi bila potrebna za tako ekspedicijo silna množina materiala. Divje razorani prelazi bi zelo pospeševali napade bojaželjnih nomadov, ki bi vedno ogroževali dolge armadne kolone in trën, ker so pota taka, da lahko le ena mula za mulo počasi stopa naprej. Angleži se gotovo še danes spominjajo neljubega poraza l. 1858. v teh krajih za časa indijske revolucije, ko so hoteli to deželo zasesti.

Ob izlivu Šat-el-araba se je pa nudila Angležem mnogo lepša prilika, da zavzamejo ključ do južne Perzije. Kot vzrok jim je služila vojska s Turki in pa varstvo angleških trgovskih interesov v Mohamerah, kjer je ustanovila angleška petrolejska družba lepo naselbino.

Vodna pot po Šat-el-arabu do Bassore in pa tja do Ahvaza plovna reka Karun so izborne strateške točke. Tod so razvili Angleži v zadnjih mesecih zelo živahno delavnost in transportne ladje indijske mornarice dovažajo vedno čete iz Bombay-a. Stare lesene ladje, ki so nameščene v zalivu, so s svojimi zastarelimi topovi še vedno dobre dovolj, da drže ondotno prebivalstvo v strahu.

Vhod v Perzijski zaliv je seveda v angleških rokah. Le angleški transportni in poštni parniki vzdržujejo zvezo z Indijo — zato je skoro nemogoče, da si napravimo objektivno sliko o položaju. Da zakrijejo svojo delavnost, so Angleži nemški konzulat v Bushehr kratkomalo uničili in odvedli nemškega konzula dr. Listemanna v indijsko vojno ujetništvo.

Čeprav nihče ne vé, kaj se pravzaprav godi v Perzijskem zalivu, je vendar verjetno, da so angleški uspehi tam minimalni in da samo glodajo ob zaprtih perzijskih vratih kakor miši. Številni nomadi, ki so sedaj poučeni o angleških namerah, bodo gotovo skušali angleško prodiranje preprečiti; v notranjo Perzijo ne bodo udrli in nemogoče ni, da bodo morali iz Perzije sploh ven. Mas, ki se zbirajo pod prerokovo zastavo, ni treba podcenjevati. V južni Perziji je nad 30.000 bojevnikov, ki so večinoma oboroženi z mavzericami; napad nanje bo veljal Angležem mnogo denarja in obilo krvi. Dogodki v južni Perziji se bodo mogoče v kratkem zelo poosttrili.

Lastniki konj, pomnite glede krmljenja lo-le:

Preskrba krme konjem je zaradi vojne silno težavna. Raznih pridelkov iz dežel, ki so dajala druga leta krmo v naše kraje, letos ni k nam; ovsu se je pa tudi na Ogrskem bolj malo pridelalo. Kljub temu pa mora preskrbeti vojaška uprava pred drugimi dovolj krmil za svoje konje, ker smemo le tedaj upati, da srečno končamo vsiljeno nam vojno, če bo armada dovolj založena z najvažnejšimi potrebščinami.

Vsled teh razmer je naravnih močnih krmil zelo pčilo. Krmil, katerih sedaj ni, pa še dlje časa ne bo mogoče nadomestiti, ker bo večjo množino ovsu dala šele nova žetev, dobivanje sirovin za nekatera umetna močna krmila je pa težavno ali pa celo nemogoče. Ker je prav pri sedanjih razmerah silno potrebno skrbeti za to, da se ne zmanjša število konj, moramo urediti za vsako ceno krmljenje tem težavnim razmeram primerno in zato moramo izhajati z onimi nadomestnimi krmili, ki jih še imamo.

Če je vojna prehranjevanje ljudstva popolnoma predruščila in nas sili se zadovoljiti s slabejšimi prehranili, ki so celo dragi in so bili doslej zaničevani, moramo tudi konje drugače prehranjevati, kakor smo bili doslej vajeni. Pri količkah razumevanju in dobri volji lastnikov konj bo to šlo in mora iti.

V naslednjem je nekaj nasvetov, kako je mogoče konje prehranjevati za časa pomanjkanja z nadomestnimi krmili, kar jih imamo.

Predvsem je tole pomniti: Če je treba zamenjati krmo, kateri je konj privajen, z drugo krmo nove vrste, kateri še ni privajen, se ne sme nikoli kar naenkrat menjati. Vsaki krmi nove vrste se more privaditi konj le sčasoma. Zato zlepa ni mogoče dosti priporočati, da se poklada vsako krmilo nove vrste začetkom le poleg stare, in sicer prvi dan prav malo, potem pa dan za dnevom več, tako da dobiva konj samo novo krmo šele, ko mine teden dni. Žival pa, kateri bi se poznalo, da ji nove vrste krma ne stori popolnoma dobro, se mora še bolj počasi navaditi na njo.

Vpošteva je to načelo se priporoča za konje tako-le sestavljati krmo:

a) za težke vprežne konje s 750 kg povprečne žive teže: 2 kg turščice, pol do 1 kg oljnatih tropin, 10 do 12 kg sena, 2 kg sirov. (nečiščenega) cukra, 1 in pol kg otrobov, 3 kg rezanice in 1 kg riževe krmilne moke;

b) za konje s približno 450 kg žive teže (za srednje težko delo); 2 kg turščice, pol kg oljnatih tropin, 5 do 8 kg sena, 1 in pol kg sirovega cukra, 1 kg otrobov, 2 kg rezanice;

c) za lahke konje s približno 350 kg žive teže: 2 kg turščice, 4 do 6 kg sena, 1 kg sirovega cukra, 1 kg otrobov.

Nujno se priporoča pri močnem pokladanju sena dajati konjem primerne množine soli. Pri pokladanju sirovega cukra je priporočeno dodajati 2 odstotka krede.

Razen teh krmil pridejo v pičli množini v poštev izluščeni rezanci sladkornate pese, sladkornato močno krmilo in konjski prepečenec.

V posebnih okoliščinah se tudi priporoča pokladati posušene ostanke iz kuhinje ter zdrobljene pokladati, iz katerih je pa skrbno odbrati meso in kosti.

Kmetijske konje se dá po dovršenem kmetijskem delu izključno prehranjevati s senom in z zeleno klaho, oziroma na paši.

Samooobsebi umevno je konje, ki so tako pčilo prehranjevani, varovati pred velikim naporom, zato jim je privoščiti daljših odmorov, zlasti dovolj časa pri krmljenju.

Izkušnja uči, da dobra oskrba veliko pripomore k dobremu uspevanju konja. Star pregovor pravi: »Dobro snaženje je polovica krme«.

V predstojecem priporočena krmila je dobiti pri »Splošni avstrijski družbi za vnovčenje živine« na Dunaju, III., St. Marx. Ta družba, ki je neprestano pod strogim nadzorstvom kmetijskega ministrstva, prodaja vsa krmila, ne da bi delala kaj dobička ter k cenam le toliko priračuna, da pokrije velike upravne stroške svojega oddelka za krmila. Če so cene za krmila vendarle visoke, to ni pripisovati neupravičenemu draženju od strani družbe, ampak edinole velikim nabavnim stroškom, ki jih povzročajo izredne razmere.

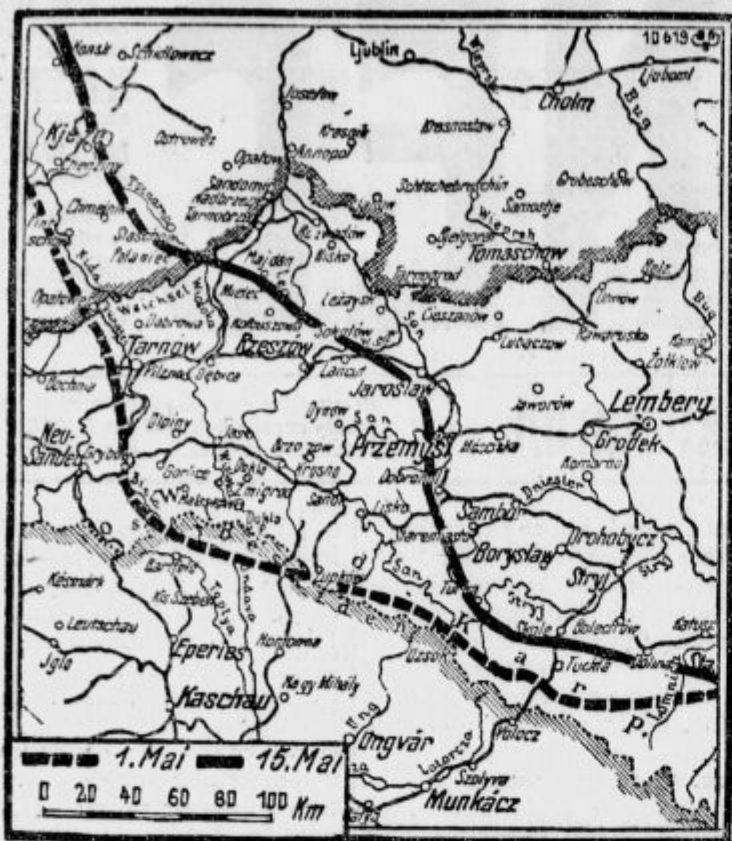
Od c. kr. poljedelskega ministrstva.

Francoska poročila o vojni v zraku.

Listi poročajo iz Pariza: Vojna v zraku postaja vedno živahnješa. Angleško obal so tekom enega meseca že petkrat obiskali nemški zrakoplovi. Vedno so bili Zeppelinji, ki so napravili večjo škodo. Pariza Zeppelinji od 23. marca niso več obiskali. V pomirjenju prebivalstva, ki od zadnjega Zeppelinovega obiska živi v neprestanem strahu pred novimi obiski, se je razglasilo, da je vlada ukrenila take odredbe, da je onemogočen vsak Zeppelinov polet nad Pariz. Znano je, da nemško armadno vodstvo ne bo zopet tako kmalu poslalo nad Pariz kakega Zeppelina, ker se je izvedelo za francoske brambne odredbe. Te odredbe da so take, da sovražni zrakoplovi ne morejo doseči nobenega uspeha. Toda slučaj je hotel, da je ravno tisti dan, ko je izšel ta razglas, zvečer ob 7. uri 30 minut priletel nad industrijsko mesto St. Dionidi, ki leži samo nekaj kilometrov severno od Pariza, in vrigel več bomb. Oblast je potlačila vsa podrobna poročila o tem letalskem obisku. Sedaj se je pa izvedelo to-le: Letalec je vrigel ob 7. uri 30 minut prvo bombo, ki je v Rue de Paris uničila neko kavarno. V kratkih presledkih so sledile štiri nadaljnje bombe. Druga bomba je zadela dvonadstropno poslopje in je prebila od strehe do kleti. Pri tem je bil ubit devetleten otrok. V hiši je izbruhnil ogenj, ki se je hitro širil. Mater, ki je hitela otroku na pomoč, je podirajoča se hiša pokopala pod seboj. Tretja bomba je raztrgala dva vprežena konja in 6 vojakov, ki so šli ravno mimo. Četrta bomba je poškodovala fort Vert Galant. Ostale bombe niso povzročile nobene škode. Letalec je krožil nad mestom nad četrto ure. — Nadalje javlja neko naznanilo francoskega vojnega ministrstva: francosko letalo je danes zjutraj pri Maubeuge bombardiralo nemški zrakoplov in povzročilo ogenj. — Neki nemški letalec je metal bombe na mesto Doullens, ne da bi bil napravil kaj škode. Neki drug nemški letalec je med Argoni in Moselo napadel francosko letalo in je užgal. Drug nemški letalec je spravil na tla neko angleško letalo. Nato sta dva angleška letalca prisilila sovražno letalo, da se je spustilo na tla.

Zrebanje velike loterije „Slovenske Straže“ v korist ubogim otrokom, vdovam in sirotam padlih junakov in invalidom, že dne 31. maja. **Takoj kupite srečke!**

Boji za Przemysl. — Drohobycz u naših rokah.

Przemysl je od treh strani obkrojen. Ni še zavzet, ali naše čete stoje pred durmi trdnjave, ki se je 22. marca vsled lakote morala udati Rusom. Današnji položaj pred trdnjavo je v gotovem smislu podoben onemu dne 10. oktobra, dnevu pred prvo oprostitvijo trdnjave. Takrat, kakor sedaj, so naše čete v treh kolonah prodrle do srednjega Sana. Ena čez Rzesov—Lancut, druga čez Krosno—Dynow in tretja čez Karpate v smeri Turka, Stari Sambor, Dobromil. Takrat je naletela oprostitelna armada na bojaželjno posadko, s katero v zvezi je potem zasledovala Ruse proti vzhodu. Danes je pa naletel napadalec na skoro gotovo le za silo prirejeno trdnjavo, katere branilci so bili soočivci poraza tretje in osme ruske armade. V koliko so mogli Rusi zopet utrditi porušeno trdnjavo, se ne more reči. Vendar pa je bilo sedem tednov pač premalo, da bi mogli Rusi zmagati ogromno delo, napraviti iz porušenih utrdb trdnjavo, ki bi se sedaj mogla uspešno braniti pred našimi četami. Upati tedaj smemo, da bo v par dneh zopet zaplapolala nad Przemyslom avstrijska zastava.

Na zemljevidu, ki ga priobčujemo danes, je razvidno, koliko ozemlja so naše čete osvojile od 2. do 15. maja. Danes je seveda položaj že drugačen. Črta, do katere so prodrle naše čete, gre ob Sanu od njegovega izliva čez Ležajsk—Jaroslav—Przemysl. Na nekaterih točkah so naše čete že prekoračile San. Od Przemysla se obrne črta proti jugovzhodu in gre čez Sambor, Drohobycz, Stryj, Kalusz in dalje naprej proti Stanislawu.

× × ×

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Drohobycz v naših rokah.

Dunaj, 17. maja. Uradno se poroča: V razmerju z trdovratnimi boji minulih dveh tednov je včerajšnji dan na celi fronti potekel v splošnem brez bistvenih dogodkov.

Armade so dalje pridobile na ozemlju. Proti gornjemu Dnjestru prodrle čete so vzele tudi Drohobycz, ujele nadaljnjih 5100 mož in zaplenile 8 strojnih pušk.

Namestnik načelnika general. štaba: pl. Höfer, fml.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Boji za Przemysl.

Berlin, 17. maja. Veliki glavni stan: Ob Dubisi pri Airagoli in Czekiszskemu kakor tudi južno od Njemena pri Mariampolu in Ludvinovu smo odbili sovražne napade.

Med pri Savlih ujetimi Rusi smo dognali novice letnika 1916, ki so imeli za seboj le štiritedensko vežbanje.

Naše prodiranje med Pilico in gornjo Vislo kakor tudi na fronti Sambor—Stryj—Stanislav se nadaljuje. Pri Jaroslavu in severno se nam je na več točkah posrečilo prekoračiti San.

Za Przemysl se vrše boji.

Najvišje vojno vodstvo.

× × ×

STRELSKI JARKI OKOLI PRZEMYSŁA.

Dunaj, 18. maja. Ker Rusi niso mogli popraviti razstreljenih utrdb v Przemyslu, so napravili okoli trdnjave cementirane strelske järke, katere zdaj obstreljujejo naše baterije. Dne 5. maja so pričeli Rusi voziti iz Przemysla municijo, ranjence in civilno prebivalstvo. Beg Rusov čez San je združen z največjimi izgubami.

× × ×

VOJNI MARŠAL PRI ZVEZNIH ZMAGOVITIH ČETAH V ZAHODNI GALICIJI.

Dunaj, 17. maja. (Kor. ur.) Iz vojnega časnikarskega stana se poroča: Od začetka našega uspehov bogatega velikega prodiranja se je mudil včeraj drugič Njegova c. in kr. Visokost prevzvišeni gospod višji armadni poveljnik vojni maršal nadvojvoda Friderik v spremstvu Njegove c. in kr. Visokosti prevzvišenega gosp. nadvojvoda Karla Franc Jožefa pri naših zmagovitih zveznih četah v zahodni Galiciji. Ker so naše vrle železničarske čete nad vse hitro zopet zgradile svoj čas temeljito podrt dolg železniški most čez Dunajec, je bilo nadvojvodomu omogočeno, da sta se po železnici peljala do kolodvoza, kjer se še poznajo sledi naših najtežjih topov. Visokosti je sprejel Njegova c. in kr. Visokost prevzvišeni gospod poveljnik 4. armade general pehote nadvojvoda Jožef Ferdinand, nadalje ju je pozdravil okrajni glavar in načelnik cerkvenih in civilnih oblasti, ki so tudi med ruskim gospodstvom ostali zvesto na svojih mestih. Ob tej priliki je izročil vojni maršal zmagovitemu armadnemu poveljniku nadvojvodu Jožefu Ferdinandu po Njegovem c. in kr. apostolskem Veličanstvu podeljeni mu vojaški zaslužni križ prvega razreda z vojno dekoracijo. Iz Tarnova so se podale Visokosti nato z avtomobilom predvsem k postojankam, ki se nahajajo na obeh straneh ceste Tarnov—Wojnicz ob Dunajcu, kjer je naša vrta avstrijska črna vojska pod poveljstvom polkovnika Morgensterna več mesecev zvesto stražila. Peljali so se nato mimo samostana Sacré-Coeur, ki so ga naši težki možnarji močno poškodovali in v katerem je stanovalo neko višje rusko poveljstvo, v lovsko hišo št. 412 in na vrh 419 južnozahodno od Tarnova. Na tem krvavem bojišču slavnih uspehov naše dobro zadevajoče artiljerije in junaških tirolskih cesarskih lovcev, ki so vrgli s svojo vztrajnostjo močno utrjenega sovražnika po temeljiti in odlični pripravi po artiljeriji in z največjim junaštvom, so ostale Visokosti več časa. Od tu so se peljali naprej z avtomobilom čez Tarnov, Pilzno, Debico, Ropczyce in Rzesov. Mesto Tarnov se je na sprejem vojnega maršala slavnostno okrasilo in je vladalo veliko veselje med prebivalstvom, ki je bilo šele pred kratkim rešeno ruskega jarma. Ravno tako navdušeno in pristrčno so sprejeli Visokosti v vseh krajih, ki so jih Rusi večnoma zelo poškodovali. Povsod, osobito v Debici, se vidijo še žalostni sledovi ruskega vandalizma, ki se je javil v požiganju, opustošenju in v plenjenju. Globoko ginjeni so se zahvaljevali nadvojvodi cesarju zvestemu težko preizkušnemu prebivalstvu za njih zaupanje in za njih vztrajnost, ker so ostali na domači grudi, ki se je s pomočjo Boga iztrgala iz sovražnikovih rok in ki gleda zdaj v boljšo bodočnost. Posebno pristržno so bili nadvojvodi sprejeti v Rzesovu. Med zvonjenjem cerkvenih zvonov in med veselimi ovacijami prebivalcev so se peljali nadvojvodi na glavni trg, kjer se je javil vojnemu maršalu generalpolkovnik pl. Mackensen, ki je odličnemu vojskovodju zmagovitih armad izročil po Njegovem Veličanstvu mu podeljeni vojaški zaslužni križ prvega razreda z vojno dekoracijo. Kratka zahvalna molitev v mestni župnijski cerkvi in cesarska pe-

sem je zaključila sprejemno slavnost v tem mestu. Iz Rzesova so se nato Visokosti vrtnile v stan armadnega višjega poveljstva.

VZROKI RUSKEGA PORAZA.

Dunaj, 17. maja. Nek ujet ruski štabni častnik je navedel naslednje vzroke ruskega poraza: Rusko vojno vodstvo je smatralo ruske utrdbe v zahodni Galiciji za nezavzetne, čeprav so mu bila od 19. aprila znana premikanja zavezniških čet, kar je celo petrograjska brzojavna agencija poročala. Poleg tega so ruski vojskovodje verjeli od trospornega razširjenim lažem, da sta osrednji velesili popolnoma izmučeni in nesposobni za veliko ofenzivo. Razen tega je ponesrečena ruska ofenziva v Karpatih zelo vplivala na celo rusko armado. Končno je bila ruska artiljerija tako po številu kakor tudi po kakovosti slabša od avstrijske in ni imela municije. General Dimitrijevič je baje takoj po porazu pri Gorlicah in Tarnovu brzojavil velikemu knezu Nikolajeviču, da odklanja odgovornost, če ne dobi za ojačenje zahodnogališke fronte potrebnih treh armadnih zborov in artiljerije. Tega ni dobil. Z zavzetjem Dembice je prišlo v roke zaveznikov zelo važno križišče. Rusi so namreč progo Dembice—Rozwadów podaljšali do Lublina, položili še drugi široki tir in napravili v Dembici prekladalnice. Tudi so podaljšali progo Lvov—Sokal do trdnjave Luck.

K BOJEM OB DUNAJCU.

Krakov, 17. maja. »Nowa Reforma« priobčuje nadaljnje podrobnosti o strašnih bojih ob Dunajcu. Tako se poroča listu iz vasi Niwka med Wierschoslawicami in Radlowom: Ponoči so ob Dunajcu neprestano grmeli topovi in puške. Zavezniške čete so že prejšnji dan vrgle Ruse iz njihovih utrjenih postojank na levem bregu Dunajca, in sicer iz okolice Ostrowe, Gosławic, Komorowa, Bobrowniki—Siedlca in Lekisiedlekie, o čemer so napravili veliko ujetnikov in mnogo vojnega plena. Ostanek sovražnih sil se je rešil na drugi breg Dunajca, deloma v čolnih, potem pa preko dveh mostov; mnogi so poizkušali reko preplavati, a so utonili. Požari krog in krog so razsvetljevali noč kakor podnevi. Najhujši požari so divjali v krajih: Cysow, Bobrowniki Wiedkie, Niedomicie, Odporyszow in drugod krog Tarnova na desnem bregu Dunajca.

PO VELIKI BITKI OB DUNAJCU.

Vojni poročevalci poročajo 16. t. m.: Levi breg reke San je navzgor od Rudnika izpraznjen Rusov. V bojih z zadnjimi ruskimi četami smo ujeli veliko Rusov.

Rusi se drže le v kotu Sana med Vislo in Sanom.

Na Ruskem-Poljskem prodirajo naše čete severno od Visle in vzhodno od Nide in Pilice neprestano naprej in so dosegle Kamieno severno od Kielc in južnovzhodno od Lyse Gore.

Naše in čete zaveznikov stoje že pred Przemyslom. Vzele so tudi višino Magiera, za katero se je bil pri prejšnji oprostitvi Przemysla ljut boj, in mesto Sambor ob zgornjem Dnjestru.

Pri Kolomeji na jugovzhodu se nadaljujejo ljuti boji.

Pri Črnovicah je mirno.

ZADNJI RUSKI DNEVI V GORLICAH.

Krakov, 16. maja. O zadnjih dneh ruskega gospodstva v Gorlicah poroča »Nowa Reforma«: V mestu je bilo ostalo kakih 4000 prebivalcev, ko so prišli Rusi. Zadržani ponovnih bojev v tamkajšnji okolici je pa pobežnilo še veliko ljudi, tako da je nazadnje ostalo v mestu le še kakih 1400 ljudi najrevnejših slojev. Kakih 200 od teh je bilo v zadnjih bojih ubitih. Rusi so si krog mesta napravili utrjene postojanke ter so v to svrhu nakopičili različno pohištvo, ki so je vzeli iz hiš, ter pokrili po vrhu z zemljo. Med bojnimi odmori so Rusi plenili po hišah. Vse trgovine so oplenili. Cesar niso mogli rabiti, kakor steklo, porcelan itd., so pobili, knjige zmetali na cesto in uničili. Mnogo stvari so ruski častniki na vozovih odpeljali. Med kanonado so iskali ljudje zavetja po kletih, vendar so granate prodrle tudi v kleti in ubile mnogo tamkaj skritih ljudi. Začasa ruske invazije so bile izdane stroge odredbe. Bilo je sploh prepovedano v stanovanjih napraviti luč ali zakuriti peč. Veliko ljudi se sploh ni upalo na cesto, ker so se bali, da bi bili ovadeni in aretirani kot špijoni. Ko je zavezniška artiljerija začela obstreljevati ruske postojanke, je bilo gromenje topov strahovito. Rusi so trumoma bežali v strelske järke in za sabo zažigali hiše, da bi krili svoje umikanje. A to je njihov položaj le še poslabšalo, ker je veter gnal dim v njihovo smer; kjerkoli so se hoteli postaviti k odporu, jih je prisilil dim, da so se morali zopet obrniti in umikati dalje. Medtem so zavezniške čete osvojile ruske järke, ki so obdajali mesto in odrezali v mestu se nahajajočim Rusom odhod. Prve vrste so se pač še rešile, ostale so ujeli. Tedaj je gromenje topov prenehalo in naše patrulje so udrle v mesto. Ko so prebi-

valci to videli, so hiteli našim vojakom nasproti in jim pomagali najti skrite Ruse. Med ujetimi je tudi en general z mnogimi častniki. General je pač skušal uiti ter je hotel prebresti reko, a neka naša patrulja ga je zasačila in ujela. Cel sovražnikov tren, polkovna pisarna in nešteto municije itd. je ostalo v naših rokah. Od 600 hiš v mestu je ostalo komaj 48 napol celih. Tudi sosedne občine so strašno trpele, tako zlasti Strozówka, Mozanka, Luzna, Staszewka, Siary Sekowa in veliko drugih do ogrske meje.

IZ RZESZOWA IN OKOLICE.

Krakov, 17. maja. »Nowa Reforma« poroča iz Rzeszowa: Kakor se je sedaj dognalo, kolodvoza v Rzeszowu niso užgale granate, marveč so ga zažgali Rusi predno so odšli iz mesta. Rusi so namreč kolodvor v zadnjem času znatno povečali in zgradili mnogo skladišč. Ko so morali sedaj mesto zapustiti, so zgradbe polnile s petrolejem in zažgali. Prihitelo prebivalstvo je del zgradb rešilo, večji del pa je oženj uničil. Sosednji kraji Debica, Pilzno, Ropczyce so bili pa težje prizadeti. Tu so pogorele vse hiše na trgih; požari na drugih mestih so se mogli pravočasno pogasiti, tako da škoda ni tako velika, kakor se je izpočetka mislilo.

AVSTRIJSKA UPRAVA V GALICIJI.

Krakov, 17. maja. »Nowa Reforma« poroča, da so avstrijski upravni uradniki odpotovali v Stari Sambor, Drohobycz, Krosno, Rzesov, Jaslo in Sanok, da zopet prevzamejo upravno delo.

POROČILA O POLOŽAJU V NA NOVO ZASEDENIH MESTIH.

Krakov, 17. maja. »Kurier Codzieny« prinaša vrsto poročil o položaju v novozasedenih mestih. Glede mesta Rzeszow pravi, da ni to mesto prav nič poškodovano, samo del kolodvoza je zgorel. Lancut je tudi le malo poškodovan. Pač pa so v bojih težko trpeli kraji Ropczyce, Sedziszow, Pilzno in Mielec. V navedenih mestih in okoliških krajih so Rusi vse judovske trgovine, katerih lastniki so pobegnili, s silo odprli in oplenili. Daleč naokrog so Rusi uničili vse dvorce in vasi. Nekateri kraji so popolnoma pogoreli. Polja so pa povsod obdelana in je bil ob vojnih dogodkih le majhen del njiv opustošen. Ta polja se sedaj znova obdelujejo. — Uradniki političnih oblasti, železnice itd. so bili brzojavno pozvani na svoja mesta in so večinoma že tudi nastopili službo. Mnogi drugi uradniki so dobili nalog, da naj se pripravijo na skorajšen nastop službe.

TARNOVSKI ŠKOF O RUSKEM GOSPODSTVU.

Tarnovski rimsko-katoliški škof tajni svetnik dr. Lev Walega, ki je ostal med šestmesečnim ruskim gospodstvom v Tarnovu, pripoveduje: Prve dni sploh nisem videl nobenega Rusar, ker nisem zapustil hiše. Šele približno čez teden dni sta prišla k meni dva ruska častnika, ki sta pripadala štabu generala Dimitrijeva. Osebo nisem imel z Rusi nobenih sporov. Obnašali so se v zasebnem kakor tudi v uradnem poslovanju precej dostojno. Ko so odšli, so odpeljali 30 mož kot talnike v Lvov. Pismeno sem bil v zvezi z lvovskim nadškofom in sem izvedel, da je življenje v Lvovu razmeroma normalno. O splošnem položaju smo bili napačno obveščeni. Po padcu Przemysla smo imeli le malo upanja.

Dne 23. marca je bila zahvalna služba božja, katere se pa od nas ni nihče udeležil. Rusi tega tudi niso zahtevali; pač pa so zahtevali, naj v cerkvah molimo za carja. Jaz se mto odločno odklonil in izjavil, da sem še vedno avstrijski podanik in da bom tudi nadalje molil za cesarja Franca Jožefa. Poneke me v tem oziru niso več nadlegovali. Prepovedali so moliti za zmago avstrijskega orožja.

Na vprašanje, kdaj se bo po njegovem mnenju končala vojska, je odgovoril škof: »Poleti bo konec vojske. Prav tako, kakor se je nenadoma in nepričakovano pričela, se bo to poletje nepričakovano hitro končala.«

GENERAL RADKO DIMITRIJEV V ZAHODNI GALICIJI.

Zupan v Radomyslu (20 km vzhodno od Tarnova) Evgen Matula je pripovedoval poročevalcu »Reichspost« med drugim sledeče: Cela dva meseca je stanoval v moji hiši general Radko Dimitrijevič in se z menoj večkrat razgovarjal tudi o političnih vprašanjih. O Avstro-Ogrski je rekel: »Vsega je kriv cesar Viljem. Vaš stari cesar bi se gotovo ne vojskoval, če ga ne bi nemški cesar silil k vojski. Ali ruska armada ne bo prej počivala, dokler ne vkoraka v Berlin in dokler popolnoma ne porazi Nemčije.«

O Poljakih se je Dimitrijevič izražal laskavo: Poljska bo povzdignjena za kraljestvo in bo uživala največjo svobodo.

Nekoč je Dimitrijevič nenadoma prihitel k meni in rekel: »Oh, ali veste, kaj se je zgodilo, kaj so napravili? V Tarnov so vrgli 42 cm bombo. Na kolodvor in realko. Vse je porušeno. To so napravili Mažari. Ali to bom maščeval. Če pridem na Ogrsko, bom prvi dve mesti, ki ju bomo zavzeli, popolnoma porušil.«

× × ×

BOJI V SEVERNI BUKOVINI.

Bukarešt, 17. maja. »Universul« poroča: Boji v severni Bukovini se trdovratno nadaljujejo. Rusi so poslali v boj vse svoje razpoložljive sile. Kljub vsem naporom pa niso mogli doseči svojega namena, ker se avstrijskim četam, ki vporablja svojo briljantno učinkujočo težko artiljerijo, vedno posreči ustaviti ruski ogenj.

× × ×

OSOVJEC.

»Reichspost« poroča: Trdnjavske utrdbe Osovejca so po zanesljivih podatkih letalcev popolnoma porušene. Nemška težka artiljerija jih je temeljito razstrelila. Močvirje pa ovira prodiranje proti ruskim pehotnim postojankam. Resnih bojev na tem odseku v bližnjem času ni pričakovati, ker je težišče bojev sedaj na severu.

Italija.

Odločitev se bliža.

Četrtek je prav blizu. Zbornica ni odgojena. Salandrovo ministrstvo je že govorilo o izjavi, ki jo poda ta dan zbornici. Če ministrstvo ni kar čez noč izpremenilo svojih nazorov, potem Salandra in Sonnino ne moreta biti drugačna kakor sta bila.

Dunajski glasovi.

»Neues Wiener Tagblatt« piše včeraj: Velike demonstracije za vojno so napravile v Italiji velik utis in so gotovo zelo uplivala tudi na osebe, ki dosedaj niso bile za vojno in na politike, ki so bili dosedaj nevtralisti. Na drugi strani pa bi ravno kabinet Salandra, ki ima največje zaupanje vojne stranke, ravno vsled zaupanja strank lahko stremil za mirno rešitev, če bi to hotel.

»Neue Freie Presse«: Salandrovo ministrstvo ima deželo na svoji strani in se vrača kot zastopnik ljudske volje. Vojna in mir sta sedaj v njegovi roki in zbornica se bo pokorila njegovemu vodstvu. Dogodki so potisnili težišče politično v kabinet, ki je močnejši nego zbornica; kajti vodi deželo in zbornico. Zelo verjetno je, da bo vlada v četrtek poročala važne stvari o svoji politiki. Iz te njene izjave bo jasno, ali se bosta dali zbornica in vlada potegniti od prireditve, ki silijo k razdoru z obema cesarstvi in ali bo zmagala politika, ki vodi Italijo v vojsko na strani entente.

»Wiener Allg. Ztg.«, znana po svojih zvezah, piše: Položaj v Italiji je tako zapleten, da se ne da niti v Rimu, kaj šele tukaj ustvariti vsaj napol gotovo sodbo o nadaljnjem razvoju. Mogoče je, da se zbornica odgodi, ni pa prav verjetno. Mogoče se pred četrtkom zgodi kaj nepreklicnega, mogoče je, da bo vlada razkrila svoje namene zbornici, od katere hoče dobiti zanje dovoljenja. Na vsak način pa je položaj, kakor že kažejo velike demonstracije, zelo poostren in nič, kar se bo zgodilo, nas ne bo presenetilo.

Berlinski glasovi.

Berlin, 17. maja. (Kor. ur.) Vse časopise piše o tem, da kralj ni sprejel Salandrove demisijske. »Lokalanzeiger« pravi, da kralj kot ustavni vladar skuša dobiti neko dopustno merilo za nazore zbornice. List se pa boji, da bodo vojni pristaši razvili brezmejno agitacijo, upa pa, da bodo trezni elementi imeli dovolj močnatost, da stopijo proti terorizmu. »Vossische Ztg.« piše, da bo Nemčija z vso svojo oboroženo silo tala ob strani Avstrije in poudarja, da izgubljena vojna pomenja za Italijo konec njene velesile.

Pamet, pamet!

Italijanski glas.

Turinška »Stampa« roti italijansko ljudstvo, naj se strezni. Čemu v blaznost vojske? Ali je bila morda najmanjše čast, narod ali vojaštvo? Nič, prav nič se ni zgodilo, kar bi opravičevalo naš udarec. Raztrgati trozvezo, da marširamo s trojnimi sporazumom, s katerim imamo le rahle vezi, bi bilo izdajstvo nad narodom. Vsi prejšnji ministrski predsedniki, da celo trije Salandrovi ministri so proti vojni, kateri nasprotuje tudi velika večina zbornice in ves senat. In kdo drugi kakor ravno ti imajo edino pravico govoriti v imenu Italije.

Rim, 18. maja. »Tribuna« se obrača proti vojnemu hujskačemu in namigava, da sloni dogovor Italije s tropsporazumom najbrže na izmenjavi not in da ne stopi prej v veljavo, dokler ne bodo izpolnjeni gotovi pogoji. »Mi vemo,«

piše list, »da je bil Salandra do zadnjega trenutka odločen, da brez privolitve parlamenta ne stori nobenega obveznega odločilnega koraka.«

Ministrski svet.

Milan, 17. maja. Za jutri dopoldne je sklican ministrski svet. »Tribuna« in »Corriere della Sera« pravita, da zbornica ne bo odgojena.

Rim, 17. maja. (Kor. ur.) »Agenzia Stefani« poroča: Ministrski svet se je pečal danes z izjavo, ki jo poda v četrtek zbornici.

Antonio Salandra

Kralj se posvetoval z načelnikom generalnega štaba.

Berlin, 7. maja. (Kor. ur.) »Berliner Tageblatt« poroča iz Rima: Kralj se je dolgo časa posvetoval z načelnikom generalnega štaba, ki se je nato podal v vojno ministrstvo.

Posvetovanja.

»Secolo« poroča 17. maja: Baron Macchio je obiskal kneza Bülova, pri katerem je ostal celo uro. Vilo Malta straži eskadron karabinierjev. Salandra se je dolgo razgovarjal z Gabrielom d'Annunzio.

11.000 shodov proti vojski.

Rim, 18. maja. V soboto in nedeljo se je po celi Italiji vršilo 11.000 socialnodemokratskih shodov proti vojski. Vsi shodi so bili zelo burni.

O zadnji nedelji.

Rim, 17. maja. (Kor. ur.) Nedelja je minula brez posebnih dogodkov, dasi je zboroval popoldne velik ljudski shod na Piazza del popolo. Prvotno so hoteli protestirati proti Giolittiju, a ko se je izvedelo, da kralj ni sprejel Salandrovega odstopa, so na shodu prirejali ovacije ministrstvu Salandra in za vojsko. Demonstrantje so korakali nato po mestu. Del demonstrantov je ne daleč od Kvirinala prirejal ovacije Salandrovi kabinetu, drugi demonstrantje so priredili ovacijo angleškemu poslanstvu pri Porta Pia, kjer je žena angleškega poslanika, lady Rennel Rod, metala manifestantom poljube z roko in cvetlice. Na željo demonstrantov so že dopoldne razobesili na večini hiš zastave. Z zastavami so bili okrašeni celo vozovi poulične železnice. Manifestacija je bila skrbno prirejena propagandna za vojsko, proti kateri se miroljubna večina prebivalstva dozdaj ni upala dvigniti glasu. Po bojazljivosti izobražencev je prikrojen tudi mali del tistega časopisja, ki ne plava s polnimi jadrji v vodah vojne stranke. V listih se še komaj dobi resna beseda proti vojski. Dejstvo, da se ni spored za sejo zbornice 20. majnika ustavno objavil, kaže, da se zbornica zopet odgodi in da se ji vzame odločitev o vojski.

Novejša rimska poročila cenijo, da se je nedeljskega slavlja udeležilo najmanj 100.000 ljudi. Na trgu pred Kvirinalom ni bilo dovolj prostora za vso množico.

Kralj se ni pokazal. Mesto je bolj mirno. Razburjenje se je poleglo vsled Salandrove zmage.

Giovanni Giolitti

Demonstracije se nadaljujejo.

Chiasso, 17. maja. V Rimu se še vedno vrše demonstracije in nemiri. Velika množica je pred uredništvom nevtralnih listov uganjala velike podivjanosti in šla nato pred angleško poslanstvo, kjer je slavila zavezniško Angleško. Angleški poslanik sir Rennel Rodd in vse poslaniško osebo je prišlo na balkon, odkoder so se milostljivo zahvaljevali. Tudi po vojašnicah se je demonstriralo za vojno. Po celi deželi so bili nemiri; v Florenci je senator Muratori izjavil, da je domovina v nevarnosti. V Rimu so se izjavili za vojsko profesorski

zbori vseh visokih šol, trgovska zbornica, Dantejeva družba, društva železničarjev, poštinski uradnikov, zdravnikov, advokatov in vseh uradniških vrst. Gabriele d'Annunzio pošilja študente celo na Dunaj in pravi: »Zanetite ogenj; bodite zažigalci domovine.«

Lugano, 17. maja. Na trgu pred milansko stolico je v soboto poslanec Cappa govoril izzivalen govor. Množica je kričala »Proč z Giolittijem«. O nedeljskih večernih nemirih v Rimu pišejo listi to: Na množico, ki je zasedla Vio Nazionale, Vio Torino in Vio Viminale, je nenadoma navalila konjenica, ki je proti navadi divje bila po množici, ki je prestrašena začela bežati. Ni pa mogla najti izhoda in začeli so se nepopisljivi prizori. Kar se množica postavi proti vojaštvu in zasil se je klic: »Delajte barikade!« — Nadaljnje podrobnosti je cenzura zaplenila. Bilo je mnogo ranjenih in aretiranih. Danes zjutraj so tudi ministrski uradniki slavili Salandra in klicali: »Abasso Giolitti.« Po celi Italiji se vrše demonstracije proti Giolittiju. Po Palermu so študentje v dolgem sprevedu prenašali krsto, na kateri je bilo zapisano: »Tu počiva poleg Giolittija tudi čast Italije.«

Splošna stavka v Turinu.

Turin, 18. maja. Tu je izbruhnila v protest proti vojnemu hujskačemu splošna stavka.

Razpoloženje v Milanu in Rimu.

Lugano, 17. maja. »Lokalanzeiger« poroča: Kakor da bi bilo nad Milanom ozračje pred bližnjo nevihto. — Danes zjutraj so bile v Rimu velike demonstracije pred kraljevo palačo na Kvirinalu. Klicalo se je »Eviva Salandra!« in »Abasso Giolitti!«

Grof Tisza o Italiji.

Budimpešta, 17. maja. (Kor. ur.) Grof Julij Andrassy je v poslanski zbornici stavil interpelacijo glede pogajanj z Italijo. O politični strani vprašanja se zaenkrat noče izjaviti in izraža samo prepričanje, da zre ogrski narod mirno in odločno v bodočnost, pa naj se zgodi kar že boji. (Vsa zbornica dolgo ploska.) Ogrski narod se ne ustraši nikogar in čim težji bo položaj, s toliko večjo požrtvovalnostjo in junaštvom bo branil svoje mesto. (Živahno prijetje.) Govornik vpraša, v koliko so utemeljena poročila berlinskih listov, ki pišejo, da je monarhija ponudila Italiji odstop gotovih ozemelj.

Govornik ne vprašuje, ali je to bilo potrebno ali ne, kajti za to je odgovorna vlada, toda izraziti mora svoje upanje, da če pride do sporazuma, to naj ne bi odvrglo samo obstoječe nevarnosti, ampak bi bilo za podlago politiki, ki bi razmerje obeh sosednjih držav postavilo na bolj zdravo podlago in zagotovilo negovanje prijateljskega razmerja. Za ta slučaj bi govornik te žrtve smatral za opravičene, da se v bodočnosti vse odstrani, kar bi nasprotovalo prijateljskemu razmerju in trajnemu miru. Sovraštvo med obema bi koristilo samo tretjemu — panslavizmu, ki bi si na ta način zagotovil izključno gospodstvo ob Adriji.

Ministrski predsednik grof Tisza je odgovoril:

»Časnikarske vesti o predlogih, ki jih je monarhija stavila Italiji, seveda niso avtentične in zato ne morem iti v podrobnosti, v koliko so resnične. Pač pa omenim, da se da iz teh vesti dobiti bistveno, v glavnih potezah pravilno orientacijo o predlogih monarhije, namreč o najvažnejšem in za kar vprašuje govornik. Vesti odgovarjajo resnici v tem smislu, da je monarhija res ponudila nekaj ozemelj, da si zagotovi trajno nevtralnost. (Odobrovanje.)

K temu koraku je nas, ki smo odgovorni za zunanjo politiko monarhije, nagnilo prepričanje, da trajno prijateljstvo odgovarja trajnim velikim življenjskim interesom monarhije in Italije. (Klici: Tako je!) Ti trajni veliki interesi zahtevajo, da moramo stremeti za tem, da tudis cenotežkih žrtev iz pota skupnega dobrega prijateljskega razmerja odstranimo vse, kar je nametala na to pot ta vojska. (Splošno prijetje.)

Ker smo se prepričali, da po odstranitvi vsega tega moremo ustvariti duševno razpoloženje, ki je predpogoj trajnega prijateljstva brez vsake hinavščine. Če za ceno odstopa zemlje, smo stopili na to pot v polni zavesti, velikosti žrtev, in polni zavesti svoje velike odgovornosti, toda ne iz taktičnih namenov, da bi premagali trenutne težave, ampak v prepričanju, da s tem v resnici služimo trajnim interesom svoje domovine in monarhije.

Imam upanje, da bo javno mnenje odobrilo to vladno postopanje (Klici: »Tako je!«) že zato, ker tudi ogrsko javno mnenje, kakor upamo, razumeva tako naše interese, kakor interpelant, ker popolnoma soglašja z vlado; to upa tudi zato, ker iz srca ogrskega naroda niso izginila čustva simpatij in prijateljstva, ki so toliko časa vladala za Italijane

pri Ogrih. Ministrski predsednik upa, da bodo ta čustva še močnejša, če se te ovire odpravijo.

Interpelant in vsa zbornica je vzela izjavo na znanje z odobravanjem.

Stališče Rumunije.

Bukarešt, 17. maja. Pričakuje se, da poda ministrstvo v nekaterih dneh izjavo, v kateri pojasni vlada svoje stališče glede na nov položaj, ki je nastal vsled avstro-italijanske napetosti. S poučene strani se izjavlja, da niso utemeljena tendenčna poročila, ki jih glede na stališče Rumunije širi časopisje tropsporazuma. Ministrska izjava brezdvomno zopet ponovi trdno voljo rumunske vlade, da hoče ostati absolutno nevtralna. Tukajšnji poučeni krogi izjavljajo: izključeno je, da bi obstajali kakšni obvezni dogovori med Bukareštom in Rimom za slučaj, če se Italija udeleži vojske. Prebivalstvo zdaj sploh ni prijazno tropsporazumu, če izvzamemo gotovo plast prebivalstva. Velika nemško avstrijska zmaga nad Rusi je tudi tu ugodno vplivala na vojne želje posameznih strank.

RUMUNIJA V TEŽKEM POLOŽAJU.

Bolgarski listi, ki simpatizirajo z nami, na sledeč način označujejo težaven položaj Rumunije. Prvič: ali se Rumunija mora podvreči vplivu Rusije; drugič: ali preide v sestavo avstro-ogrsko monarhije kot samostojni tretji del; tretjič: ali da napravi zvezo z Bolgarijo.

V prvem slučaju izgubi svojo samostojnost, v drugem slučaju bi zahtevala, da si ji v okviru avstro-ogrsko monarhije pridruži Transilvanija, česar pa Madžari ne bi pripustili, v tretjem slučaju bi pa morala popraviti vse krivice, ki jih je prizadela Bolgarom v celi Dobrudži, kar bo pa precej izključeno.

Boji na zahodu.

Nemško uradno poročilo.

Boji za Ypern. — Zračni napad na Dover in Calais.

Berlin, 17. maja. Veliki glavni stan: Severno od Yperna, zahodno od prekopa pri Steenstraate in Hes Sasu smo opustili svoje naprej potisnjene postojanke in umaknili tam se nahajajoče maloštevilne sile v našo glavno postojanko na vzhodnem bregu prekopa, da preprečimo izgube vsled močnega sovražnega artiljerijskega ognja. Južno od Neuve-Chapelle Angleži še drže dele našega prednjega jarka, ki so od predvčerajšnjih bojev v njihovih rokah. Boj traja tam dalje. Severno od Arrasa pri Ablainu in Neuville smo odbili francoske napade zelo izgubepolno za sovražnika.

Pri Ailly in v gozdu Pretre so se razvili manjši pehotni boji.

Naši zrakoplovi so včeraj uspešno napadli vojni pristanišči Dover in Calais.

Najvišje vojno vodstvo.

Francosko uradno poročilo.

Sobota, 15. maja ob 3. uri popoldne: Od včeraj zvečer nobene izpremembe severno od Arrasa, kjer se vrši boj pod javljenimi pogoji. Prodrli smo za 500 m v smeri cukrarne v Souchezu. Na obeh straneh silovito streljanje.

Ponoči: Severno od Yperna smo porazili sovražnika. Pred Het Sasom smo vzeli več jarkov in smo si ravnotedaj osvojili del Steenstraate, zahodno od kanala in kanalskega mostu. Uplenili smo 3 strojne puške, ujetnikov 50, 1 častnika. Severno od Arrasa se je boj nadaljeval in nam prinesel nov uspeh. Južno od Notre Dame de Lorette smo v napadu obkolili od severa cukrarno v Souchezu in smo se ji bližali od zahoda. Južno od Lorette smo na pobočju zavrnili protinapad. Pri Neuville—St. Vaast smo nadaljevali z osvojevanjem severnega dela vasi in smo vzeli več skupin hiš. Severozahodno od Pont à Moussona smo v ravnini blizu gozda Le Prétre ujeli okoli 50 mož in enega častnika. Iz ostale fronte nič.

Pariz, 16. maja. Francosko časopisje piše precej umerjeno o operacijah v prostoru Arras—Bethune. Zadovoljno piše, da se gre za razveseljiv krajevni uspeh. Francoska armada v večmesečnem boju v postojankah ni izgubila ne svoje napadalne sile ne duha.

Poročilo maršala Frencha.

London, 17. maja. (Kor. urad.) Vojni maršal French poroča o posrečenem napadu prve armade med Richebourg—L'avoué—Festubert, ki je prodrli sovražno črto na večjem delu 2 angleški milj (3¼ kilometra) dolgi bojni črti. Napad se je pričel opolnoči od 15. na 16. majnika južno od Richebourg—L'avoué, kjer so osvojili Angleži dve eno za drugo ležeči črti strelskih jarkov v dolžini 8 jardov. Ena angleško miljo od tam so, ko je napočil dan, z napadom osvojili 1200 jardov strelskih jar-

kov. Ta uspeh se je razširil še 600 jardov proti jugu. Medtem, ko so ob nemških strelskih jarkih metali bombe, so korakali Angleži po poti iz Festuberta v La Quinquenne in so vdrlj približno eno angleško miljo v nemško črto. Boj še traja in se za nas ugodno razvija.

Millerand čestital Joffreju.

Zeneva, 17. maja. Vojni minister Millerand je poslal generalu Joffre naslednjo brzoglasno čestitko: Moj dragi general! Ne najdem dovolj besed, da bi Vam in Vašim četam čestital k sijajnemu uspehu pri Arrasu dne 9. maja. To je uspeh, ki je popravil prejšnje izgube. Lepega uspeha narod ne bo pozabil! ter Vam je za vedno zagotovljena milja v nemško črto. Boj še traja in se za nas ugodno razvija.

Zakaj je bil ustreljen inženir Lenoir.

Berlin, 17. maja. (Kor. ur.) Z ozirom na napačno poročilo švicarskih in italijanskih listov, da so Nemci ustrelili belgijskega inženirja Lenoira zato, ker ni izročil načrte belgijskih železnic in seznamov o belgijskem železniškem materialu, izjavlja »Norddeutsche Allgemeine Zeitung«, da je bil Lenoir po mirovnem sodišču v Gentu zato obsojen, ker je skozi več mesecev vsakih 10 dni poročal sovražnemu inozemstvu o nemških vojaških transportih, o katerih so mu poročali njegovi podagenti.

Kako se Angleži maščujejo.

Rotterdam, 17. maja. Kakor poročajo iz Londona, so tudi cesarja Franca Jožefa črtali iz liste reda blažne obveze.

Kako »mažejo« vojni dobavitelji v Franciji.

Pariz, 14. maja. Državno pravdnštvo je vložilo 10. t. m. proti 26 bivšim dobaviteljem armade javno obtožbo, ker so podkupovali uradnike vojne uprave.

Grey obolel.

Genf, 17. maja. »Matine« poroča: Grey bo moral radi nevarne očesne bolezni več časa počivati. Njegove posle je prevzel začasno Asquith.

Nov velikanski Zeppelinov zrakoplov.

Kodanj, 16. maja. »Daily Chronicle« poroča iz Genfa: V Friedrichshafnu građe nov velikanski Zeppelinov zrakoplov, ki bo lahko vozil 1000 kg razstrelivnih snovi in ki bo glede na brzino prekosil vse prejšnje zrakoplove.

Boj za Carigrad.

TURŠKO URADNO POROČILO.

Carigrad, 17. maja. (Kor. ur.) Glavni stan poroča: Na dardanelški fronti včeraj ni bilo važnih akcij. Naše baterije so poškodovale mal prevoznik parnik. Južno od Sedil Bahra so zopet osvojile čete našega desnega krila 200 m od naše postojanke ležečo višino. Neka francoska križarka je včeraj pri Sarspale izkrcala 60 mož, ki so pa pobegnili pred našim ognjem. Neka druga križarka je izkrcala pri Sophatu okoli 100 vojakov. Naše čete so pa prepodile sovražnika, ki je imel 10 mrtvih in ranjenih. V noči od 15. na 16. so naše baterije poškodovale dve sovražni ladji, ki sta križarili pred Smirno. Na drugih frontah ni nič važnega.

ANGLEŠKA IN NEMŠKA POROČILA.

Berlin, 17. maja. (Kor. ur.) Zasebni dopisnik Wolffovega urada poroča iz Carigrada: Reuterjevo poročilo, da so Turki pri Dardanelah obkoljeni, ne odgovarja dejstvu. Res pa je, da je angleška postojanka pri Sedil Bahru vedno manjša in sega komaj 3 km od južnega konca v notranjost. Tam stoji na višinah turška armada v številni premoči in obvladuje popolnoma polotok Galipoli. Druga postojanka zaveznikov je pri Ariburnu, sega 1½ km v notranjost in je od številnejših turških čet obkoljena. Francosko izkrcavanje čet pri Kumkale se je kmalu končalo z uničenjem in begom Francozov. Turški topovi, ki so bili pri Kumkale, so že drugi dan lahko posegli s svojim ognjem v boj pri Sedil Bahru.

ANGLEŠKE BOJNE LADJE V DARDANELAH ZADELE OB MINE.

Dunaj, 18. maja. »N. W. Journal« poroča: Angleške bojne ladje v Dardanelah so zadele ob mine in se potopile. Podrobnosti še ni.

K POTOPITVI ANGLEŠKEGA PODMORSKEGA ČOLNA »A E II«.

Carigrad, 17. maja. (K. u.) Nasproti poročilu, ki ga je angleško poslanstvo v Bukareštu poslalo listom, v katerem se taji potopitev avstralskega podmorskega čolna A E II, se na tukajšnjem merodajnem mestu izjavlja, da bodo najboljši dokaz za uničenje tega podmorskega čolna pisma, ki so jih ujeti častniki in mornarji potopljenega čolna naslovili na svoje domače, katera pisma je porta izročila tukajšnjemu ameriškemu poslanstvu. Razen tega bodo tukajšnji listi priobčili fotografije častnikov in moštva posadke.

Upliv strupenih plinov v angleških in francoskih strelskih jarkih.

ANGLEŠKO BRODOVJE PRED GIBALTARJEM.

Iz Carigrada poročajo, da se velikanska angleška eskadra zbira pri Gibraltarju. Naloga tega brodovja bi bila operacije v Sredozemskem morju.

VENIZELOS ZBIRA PROSTOVOLJCE.

Carigrad, 17. maja. Stara pustolovska kri Krečana Venizelosa se zopet kaže. Zdaj zbira na Mytilenah prostovoljce proti Turkom. Zbral jih je že tri sto.

HAZBURJENJE NA KRETI.

Iz Aten poročajo: Razburjenje na Kreti vsled padca Venizelosa je doseglo vrhunec. Krečani ne dvomijo, da bi novi kabinet tudi Kreto žrtvoval, samo da reši svoje posebne interese. Tudi odloki vlade so taki, da Kreti ekonomsko samo škodujejo.

Na morju.

POMORSKO VOJSKO BODO ODLOČILI PODMORSKI ČOLNI.

Haag, 17. maja. Ameriški general Parson, ki se je vrnil iz Nemčije v Ameriko, je izjavil v listu »Newyorker Zeitung«: Pomorsko vojsko bodo odločili nemški podmorski čolni. Prava vojska podmorskih čolnov se bo pričela šele jeseni. 116 nemških podmorskih čolnov bo položilo okoli Angleške obroč 30.000 min. Ob začetku prave vojske podmorskih čolnov bo doživela Angleška razočaranja, proti katerim 42-cm top nič ne pomeni. 40.000 nemških delavcev neprestano dela podmorske čolne.

DANSKI PARNIK ZADEL OB MINO.

Rotterdam, 14. maja. Danski parnik »Lihandos« (1961 ton) je zadel v Severnem morju ob mino in se je potopil. Posadko je neka ribiška barka rešila. »Lihandos« je vozil premog v Kodanj.

ANGLEŠKI PREVOZNI PARNIK SE REŠIL V NORVEŠKO LUKO.

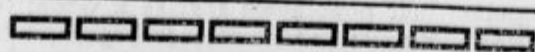
Stockholm, 11. maja. »Aftenbladet« poroča iz Kristianije: Parnik »Urania« s prevozom angleških čet na krovu je priplul v pristanišče Tromsø. Parnik je poškodovan. Norveška oblastva so poveljnika ladje povabila, da zapusti luko v 24 urah, ker bi bil parnik sicer interniran. »Urania« se je bila rešila v norveško pristanišče pred zasledovanjem in napadi nekega podmorskega čolna.

»TRANSILVANIA« DOSPELA V GREENOCK.

Kodanj, 17. maja. (Kor. ur.) Glasom »National Zeitung« naznanja zastopnik družbe Cunard, da je bil parnik »Transilvania« iz Novega Yorka z 879 potniki dirigiran v Greenock namesto v Liverpool ter je danes zjutraj brez vsake neizgode dospel v Greenock.

Boj z angleškimi vojnimi ladjami.

Rotterdam, 17. maja. Iz Londona se poroča: Šele sedaj javlja mornarični urad: Dve nemški torpedovki sta 1. t. m. napadli angleške vojne ladje »Barbados«, »Columbia«, »Miura« in »Chirrit«. Razvil se je štiruren boj, nakar sta sovražni ladji zbežali. »Columbia« se je potopila. 16 častnikov in mornarjev je utonilo; enega mornarja so rešili. Neki torpedolovec je prinesel obvestilo, da je bila ena nemška torpedovka potopljena. Navedene angleške ladje so bile majhne pomožne križarke, ki jim je poveljeval rezervni mornarični častnik. »Barbados« je bil poškodovan. Moštvo in častniki so se branili s pohvalno prevdarnostjo. (V uradnem poročilu se namenoma zmolčuje mesto boja.)

Naročajte „Slovenca“.

nach dem Daily Graphic 10609

Nemiri na Portugalskem.

Nova portugalska vlada proti prejšnjima ministroma.

Lizbona, 17. maja. (Kor. ur.) »Reuter« poroča: Nova vlada je ukazala, da so odvedli prejšnjega ministrskega predsednika Pimento Castro in prejšnjega ministra Mederosa na krov vojne ladje »Vasco de Gama«.

Na Portugalskem posreduje Anglija.

Genf, 17. maja. Po zasebnih poročilih iz Madrida ne bo mogoče drugače, kakor da bodo posredovali Angleži na Portugalskem. V Lizboni in na severnem Portugalskem se dela na komuno. Predsednik Ariaga je pobegnil. Neko brodovje je obstreljevalo v Lizboni državna poslopja, nato so plenili in morili. Na več točkah v Lizboni so uporniki podrli patrolje posadke in mestnih straž. Število mrtvih in ranjenec v Lizboni, Coimbri, Oportu in Santaremu znaša več tisoč.

Lizbona obstreljevana.

Berlin, 16. maja. »Reuter« poroča uradno: Na Portugalskem divja javno revolucija. Brodovje se je odpeljalo te dni in je obstreljevalo Lizbono, ki je močno poškodovana in je veliko žrtev. Umorjen je bil poveljnik križarke Vasco de Gama. Armada in lizbonska posadka je ostala zvesta predsedniku Ariaga.

Aretacije v Lizboni.

Berlin, 17. maja. »Lokalanzeiger« poroča iz Genfa: Po zasebnih poročilih iz Lizbone je ukazal po predsedniku za mestnega poveljnika imenovani kapitan Lima zapreti veliko oseb. Vstasi so že poškodovali špansko in angleško last. Guverner Lima je potom duhovščine vplival na voditelje vstaje, naj stavijo določene predloge, da se Portugalski prihrani poiznanje tujega posredovanja.

Vojaške priprave na španskem.

Madrid, 17. maja. Trdi se, da so preklicali dopuste mornariškim častnikom in da odploveda oklopnici »Espana« in »Carlo Quinto« v Lizbono. Dva pehotna polka sta odposlana v Badajoz.

Uporni mornarji. — V Lizboni in Santaremu 137 mrtvih in 450 ranjenih.

Lizbona, 17. maja. (Kor. ur.) Neki manifest revolucionarnega odbora pravi, da bodo osebe, pri katerih se po 7. uri zvečer najde orožje, aretirane. Čete hodijo po mestu in odvzemajo civilistom orožje. Uporni mornarji so vladi poslali ultimatum, v katerem zahtevajo, da vlada odstopi. Mornarično vojašnico obstreljuje artiljerija. Iz province prihaja vladi na pomoč ena divizija. Do včeraj zvečer je bilo 67 oseb ubitih in 250 ranjenih. V Santaremu znaša število žrtev 70 mrtvih in 200 ranjenih. Carlos Olavo je bil imenovan za guvernerja v Lizboni. Uradni list objavlja razglas, v katerem se državljanom čestita, da so pomagali upostaviti zakonitost, in poziva civilne osebe, da vrnejo izročeno jim orožje.

Z juga.

Med Tekijo in med avstrijskim bregom je bilo pred dnevi hudo artiljerijsko streljanje, istotako tudi pri Svinjici ob Donavi.

Pri Trnovo-Sejmen je padel tuj aeroplan na bolgarska tla. Aeroplan so obkolili takoj kmetje in orožniki in ga zaplenili.

Albanci se pripravljajo za nov vpad v Srbijo.

Iz Soluna se poroča dne 9. tm.: »Macedonia« piše, da vé iz gotovega vira, da se zbira Albanci na južnozpadni srbski meji. Albanci delajo zadnje priprave za nov vpad v Srbijo. Srbska vlada je iz-

vedela za albanske načrte ter odredila vse potrebno, da se ji ni bati nobenega presecečenja. Na ohridsko mejo je poslala primerno število moštva z nalogom, da ob prvem znaku napada zasleduje Albance toliko časa, da jih uniči.

Slovenska županstva ne prezrite poziva „Slovenske Straže“ za loterijo v korist ubogim slovenskim otrokom, invalidom in udovam padlih junakov!

Tragedija poljskega plemiča.

Med viharimi napadi Rusov na naša postojanke v Karpatih se je dogodil tale pretresljiv slučaj: Ulanski častnik, poljski grof L. S. je zašel s svojim oddelkom v hud ogenj. Sovražnik je bil v večkratni premoči. Ruski častniki so silili z biči in s strelji zadnje čete naprej, kar je povzročilo, da so se ruski vojaki z obupno divjostjo vrgli v naše brambovce. Ulanci so se hrabro ustavljali; posrečilo se jim je, da so ohranili svojo postojanko ter močno decimiranega nasprotnika nazaj vrgli. Častnik grof L. S., ki je s svojo hrabrostjo in neustrašenostjo zmagal, je pa znorel.

Ko je namreč slišal nekega smrtnoranjene ruskega vojaka, da je umirajoč zaklical v poljskem jeziku »Jezus! Marya! Bože! Zmiluj si nademna« — (Jezus, Marija! Moj Bog! Usmili se me!) ga je prevzela zavest, da je končal življenje nekemu poljskemu rojaku, ki je bil prisiljen boriti se v ruskih vrstah. — To ga je tako pretreslo, da se mu je zmešalo.

Poljsko ljudstvo je razdeljeno na tri države in v različne armade, ki so si v laseh; zato se dostikrat zgodi, da se mora rodni brat zoper brata vojskovati. Pač tragično!

Pripomniti je, da je grof L. S. že bolj v letih in se je takoj izpočetka vojne prostovoljno oglasil za vojno službo.

Kaj pravi „Bogoljub“ o srečkah „Slovenske Straže“?

Klic Slovenkam.

»Bogoljub« piše:

Po vojski bomo tudi Slovenci imeli ogromno število invalidov, za delo nezmožnih pohablencev, mladeničev in mož brez roke in brez noge; mnogo očetov, ki imajo več otrok, pa bo mrtvih obležalo na bojišču. Kdo bo skrbel za te usmiljenja vredne pohabljenen junake? Kdo za številne sirote, ki jih uboge matere vdove ne bodo mogle same preživiti? Država jim bo gotovo priskočila na pomoč, toda ta pomoč bo nezadostna, v premočnih slučajih sploh nemogoča. Na to moramo vsi misliti še sedaj in nabirati sredstev, da se kolikor mogoče pomaga tej strašni bedi. Ta blagi cilj si je stavila tudi »Slovenska Straža« in ga hoče doseči vsaj deloma predvsem z efektivno loterijo. Kdo bi tega plemenitega in prepotrebne podjetja s celo dušo ne pozdravil? To delo je tako bogoljubno, da si tudi »Bogoljub« šteje v dolžnost, pozivati svoje prijatelje na živahno agitacijo za nakupovanje in razpečevanje srečk »Slovenske Straže«. Gre se tukaj za to, da pomagamo domačim junakom, ki z občudovanja vredno požrtvovalnostjo tvegajo svoje življenje za nas in našo domovino, rojakom, ki bodo resnično najbolj vredni in najbolj potrebni naše podpore. Želimo iz dna srca, da se z dobičkom te efektne loterije res dobi izdatna pomoč za sirote v boju padlih junakov-rojakov, ki bodo sicer ostale brez pomoči ali pa bodo prišle v tuje roke, kjer bodo izgubljene jeziku svoje matere in morda tudi veri svojih očetov! Tu veljajo zares besede Jezusove: Karkoli storite kateremu najmanjših mojih bratov, to meni storite! — Zato jadrno vsi na noge, zlasti Marijine družbenice na delo, da se vse srečke razpečajo še tekom meseca majnika! Zrebanje je že 31. maja 1915. Naberite majnikovi Kraljici obilo teh »šmarnic«, ki jih bo nebeška Mati gotovo posebno veselja. Vsak slovenski oče in vsaka mati, vsak slovenski mladenič in vsaka mladenka naj pokaže, da ima hvaležno čuteče srce za brate trpine in naj si nakupi vsaj eno srečko za 1 krono. — K temu pristavljamo: Vsaka Slovenka naj med svojimi znankami takoj nabere vsaj deset naročnic na srečke in naj denar takoj pošlje »Slovenski Straži« v Ljubljano, nakar dobi po pošti srečke, katere naj med naročnice razdeli.

Nemška druživa v Kanadi razpuščena.

Rotterdam, 17. maja. Iz Ottawe se poroča: Vlada je odredila, da se zapro vsi nemški klubi in družbe v Kanadi in zapleni njih društveno premoženje. Ta odredba je posledica ogorčenja, katero je v Kanadi povzročila potopitev »Lusitanije«.

Revolucija v Indiji.

Berolinski »Lokalanzeiger« poroča iz Carigrada z dne 15. maja: Arabski list »Reisulam« poroča iz Indije: Revolucija se v Indiji čedalje bolj širi. V Lahoru, Delhiju in Bengaliji je revolucionarno gibanje najmočnejše, kateremu načeljujejo mohamedanski častniki in vojaki. Indijska vlada zahteva od Anglije čete, da zadušijo revolucijo. V Bengaliji in Lahoru je prišlo do krvavih bojov. Pri vsakem tudi najmanjšem boju je 80 do 100 ljudi mrtvih. V Kalkuti je uničena mošeja, nakar je bilo zažganih več cerkva. Proglas emira v Afganistanu poziva vse Afgance, naj podpirajo indijske mohamedance. Emir je poslal razne darove upornim voditeljem.

Razna poročila.

VINDAVO ZAPUSTILI PREBIVALCI.

Kodanj, 17. maja. »Vreme« poroča, da so zapustili prebivalci Vindavo.

WILSON GOVORIL ZA AMERIŠKO NEUTRALNOST.

Milan, 15. maja. Iz Filadelfije poročajo listi: Predsednik Wilson je pod pritiskom gibanja za neutralnost, katero vodijo priseljeni Amerikanci, govoril 11. t. m. na nekem shodu, katerega se je udeležilo 40.000 oseb. Večino zborovalcev so tvorili nevtralizirani Nemci in Avstrijci, slednji pripadajoči vsem mogočim narodnostim. Predsednik Wilson je izjavil, da Združene države severne Amerike slej ko prej varujejo neutralnost in delajo za ohranitev miru. Izrazil je upanje, da bo zadeva glede »Lusitanije« dovedla do sporazuma z Nemčijo.

ANGLEŠKA ZUNANJA TRGOVINA.

London, 15. maja. (Kor. ur.) Angleško veleposlaništvo v Haagu poroča o angleški zunanji trgovini: V mesecih marec in april je znašala vrednost uvoženega blaga več nego v prejšnjih mesecih. V aprilu je dosegel uvoz 73 milijonov 678.000, izvoz angleških izdelkov pa 38.170.000, zopetni izvoz uvoženega blaga 9.975.000 funtov.

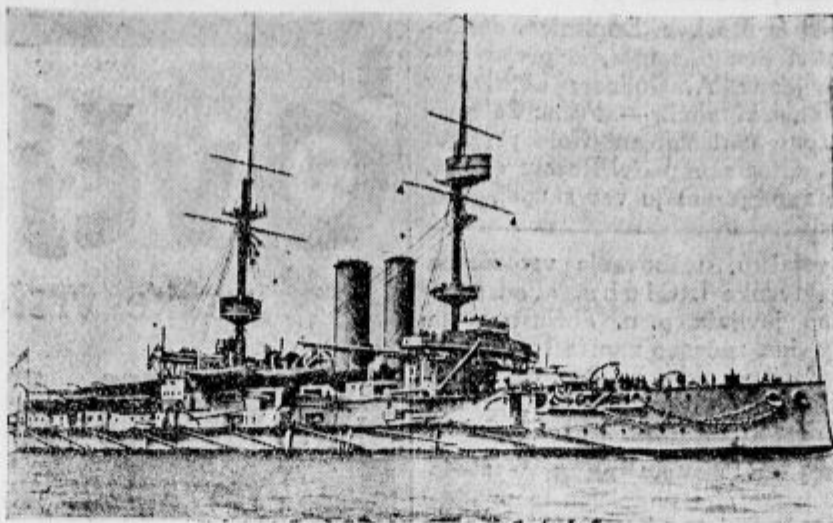
ŽREBANJE ZEMLJIŠKO - KREDITNIH SREČK.

Dunaj, 15. maja. (Kor. ur.) Pri današnjem žrebanju 3%-nih zemljiško-kreditnih srečk (Bodenkreditlose) prve emisije iz leta 1880. je zadela glavni dobiček v znesku 90.000 K serija 2064, števil. 22.

Ljubljanske novice.

Ij Sv. mašo na Rožniku bo imelo prosvetno društvo za Trnovo in Krakovo v četrtek 20. t. m. ob 5. uri zjutraj. Darovala se bo v dosego častnega skrajšnega miru in za v boju se nahajajoče društvenike. Zbirališče ob 4. uri zjutraj na Mirju. Pohitimo in obilem številu k Mariji na Rožnik prosit pomoči.

Ij Nov velik spored v »Kino Central«: dež, gledališču se prične predstavljati danes do četrta zvečer. Na sporedu je bogato avstrijsko kinematografsko tedensko poročilo, dalje Mesterjevo kinematografsko tedensko poročilo. Ti dve točki obsegata okoli 60 kinematografskih posnetkov z naših bojišč. Na sporedu je preseljena drama »En sam solčni žarek«, komična točka »Luny kot rešitelj« in senzičnejši film »Polarni lov kapitana Kleinschmidta III. in IV. del.« Kdor je videl prvi del tega mojstrskega dela, gotovo ne bo zamudil, da si ogleda še drugi del. Lovske slike iz arktičnih pokrajin! Pač le tisti, ki pozna te pasove, ve popolnoma oceniti neizmerne težave, s katerimi se je bilo boriti, da so se napravili ti posnetki. Koliko neizmerne truda in dela je bilo treba, koliko stotin metrov filma je bilo brezuspešno žrtvovanega, predno se je končno v srečni uri dobila lepa slika, to ostane gledalcu, pred katerim se zlahka in hitro razvija dolga veriga dobro uspešnih posnetkov, skrito. In nevarnosti? Kapitan Kleinschmidt je dokazal svojo hladnokrvnost, ko je z eno roko neprestano vrtil ročico, z drugo pa streljal z repetirko. Znanstvena in vzgojna vrednost tega filma se ne more dovolj visoko oceniti. Odraščanim bo nudil bogat užitek in vsak se ob njegovih prizorih v eni uri nauči več prirodoznanja, nego v šoli v enem tednu. — Kakor se nam poroča, je predstavlo I. in II. dela tega filma včeraj v »Kino Central« počastil gosp. dež. predsednik ekscelenc baron Schwarz s svojo blagor. gospo so-progo.

Pred Dardanelami potopljena angleška linijska ladja »Goliath«.

Ij Stotnik je postal nadporočnik Milan Paternoster, blagajnik deželne finančne blagajne v Gradcu.

Ij Več mesečnih sob in stanovanj se nujno potrebuje. Naznanila sprejema mestni vojaški nastanjalni urad (mestni magistrat), Mestni trg št. 27/III. od 8.—2. ure popoldne in od 3.—6. ure zvečer.

Ij Statistika krušnih kart. Odkar so v Ljubljani vpeljene krušne karte — tedaj v 4 tednih — je 27.735 strank prejelo 119.752 krušnih izkaznic. Vsaka stranka je prejela povprečno štiri krušne izkaznice. Na posamezne tedne se takole porazdele: prvi teden 7127 strank in 30.891 krušnih kart, drugi teden 6814 strank in 29.210 krušnih kart, tretji teden 6699 strank in 29.084 krušnih kart, četrty teden 7095 strank in 30.567 krušnih kart. Novi priseljenci dobivajo tudi med tednom krušne karte na magistratu.

Ij Umrli so v Ljubljani: Ivana Kavčič, gostilničarjeva soproga, 41 let. — Katarina Gorjanc, zasebnica, 66 let. — Neža Šmit, dninarica, 62 let. — Franciška Kalan, postrežnica, 70 let. — Marija Kralj, zasebnica, 74 let.

Ij Utopljenca so potegnili pri Slapah iz Ljubljane. Dognali so, da je utopljenec leta 1874. rojeni oženjeni tvorniški delavec Julij Pohl.

Ij Popisovanje ovsa. Vsled oblastvene odredbe se ima popisati oves po stanju dne 21. maja. Ta posel bodo v Ljubljani izvršile tri komisije, in sicer za mesto v mestni posvetovalnici na magistratu dne 20. in 21. maja, za Sp. Šiško v bivši občinski hiši v Spodnji Šiški, dne 21. maja za Barje, vstevši Karolinsko zemljo, pa v šoli na Karolinski zemlji dne 21. maja. Pri vseh treh komisijah so uradne ure od 9. do 12. popoldne in od 3. do 6. popoldne. Popisovalo se bo s posebnimi naznanilnicami, katere se lahko takoj pred komisijo izpolnijo, sicer pa jih je pravilno izpolnjenosti pristojni komisiji najkasneje do 24. maja. Vsakega, ki napačno pove, kaj zamolči ali pa zamudi rok za popisovanje, zadenejo stroge zaporne in denarne kazni.

Dnevne novice.

+ Nadvojvoda prestolonaslednik Franc Jožef poroča cesarju. C. kr. kor. urad poroča 16. t. m.: Nadvojvoda Karol Franc Jožef, ki se je udeležil nadzorovalnega potovanja višjega armadnega poveljnika vojnega maršala nadvojvode Friderika pri 4. in 11. armadi, se je pripeljal danes na Dunaj, da poroča Njegovemu Veličanstvu.

+ Odlikovanja. Vojaški zaslužni križec 3. vrste z vojno dekoracijo so dobili: stotnik 17. pp. Rudolf Möbius, stotnik 17. pp. Evgen Ratz, pridelen 2. bos.-herc. p., pred sovražnikom padli nadporočnik 7. pp. Karel Singer, poročnik 17. p. Herman Kral, poročnik 17. pp. Anton Hofmann in poročnik 2. bos.-herc. p. Ignacij Grandovec. Ponovno najvišje pohvalno priznanje so dobili: ritjmojster 5. drag. p. Jurij grof Waldburg - Zeil - Lustenau - Hohenems, nadporočnik 7. pp. Robert Stine, nadporočnik 5. drag. p. baron Urban Oton in nadporočnik 84. pp. Valter Colerus pl. Geldern. Najvišje pohvalno priznanje so dobili: nadporočnik 79. pp. Karel Čada, nadporočnik 7. pp. Viljem Neuschitzer, nadporočnik 5. drag. p. Herbert Schwarzer, nadporočnik 17. pp. Leo Hassinger, nadporočnik 7. pp. Vinko Potočnik, nadporočnik 17. pp. Julij Klug in poročnik 5. drag. p. Oton Winds. Zlato hrabrostno svetinjo so dobili: desetenik Mayer Avgust, infanteristi Jernej Karel, Regensburger Franc in Schönlieb Josip, vsi štirje pri 7. pp.

+ Vojaški dopusti za dela v vinogradih. Deželna vlada je razposlala c. kr. okrajnim glavarstvom sledeči odlok: Z ozirom na lukajšnji razpis z dne 13. marca t. l., št. 5830, o dovoljevanju dopusta za obdelovanje polja se naznanja c. kr. okrajnim glavarstvom vsled razpisa c. kr. poljedelskega ministrstva z dne 5. maja t. l., št. 19.348, da je c. kr. ministrstvo za deželno brambo sporočilo c. kr. poljedelskemu ministrstvu z dopisom z dne 27. aprila t. l., VII., št. 5919, da se smejo tudi vino-

gradnikom (vinogradskim delavcem) dovoliti dopusti najdalje za 14 dni. Začetek dopusta določijo deželnoobrambni oddelki c. in kr. vojaških poveljstev dogovorno s političnimi oblastvi I. stopnje na podstavi krajevnih razmer. Podobno odredbo je ukrenilo c. in kr. vojno ministrstvo z dopisom z dne 29. aprila t. l., odd. 10., št. 24.778. Z njo se je naročilo vojaškim poveljstvom, naj začetek dopusta določijo sporazumno s političnimi oblastvi I. stopnje na podstavi krajevnih razmer. O tem se obveščajo c. kr. okrajna glavarstva s pripombo, da je deželna vlada sporočila c. in kr. vojaškemu poveljstvu v Gradcu I. na tozadevno vprašanje dne 8. maja t. l., št. 10.642, da bo z ozirom na različne razmere glede rasti dovoliti dopuste vinogradnikom v političnem okraju postonjskem za čas od 25. maja do 7. junija, v političnih okrajih litjskem, krškem, novomeškem, črnomajskem in kočevskem pa za čas od 1. do 14. junija.

+ Naš urednik Franc Terseglav je pisal svoji soprogi iz ruskega ujetništva dne 23. aprila vojno dopisnico: »Čeljabinsk, orenburskaja gubernija, Rusija. Dragá žena! Jaz sem vojni ujetnik v Rusiji. Sem zdrav in se izvrstno počutim.« (Čeljabinsk leži v orenburski guberniji onostran Urala.)

— Financijalni promet. Kakor je bil promet denarnega trga v soboto rezerviran, taka je bila tudi včeraj dunajska borza. Mirno in brez veselja do kupčij se je proces krušenja kurzov nadaljeval, za kar je dala posebno podlago izprememba položaja v italijanskem ministrstvu. Prizadete so bile v prvi vrsti razun rent, alpine, praške železarne, Skoda in orožarne, a tudi bančne delnice so nekoliko izgubile. Trdnjše se je držala južna železnica, ki je popustila le malenkosten znesek. V vojnem posojilu 1914 ni bilo prometa. — Nemška deviza je bila nekoliko dražja, medtem ko je bil promet s švicarskimi vrednostmi ugodnejši; italijanska notica je izpadla.

— Aretirani vojaški dobavitelji v Bosni. Aretirali so bivšega bankirja milijonarja Ješua D. Salom, ki se je nahajal nekje izven Bosne in Hercegovine, ter ga pripeljali v Sarajevo v zapor. Zaprt je tudi njegov brat Mošo Salom, ki se nahaja v Meranu. Od tam je bil v spremstvu vojaške straže odpeljan v zapor na Dunaj. Zaprt je tudi trgovec z železom (!) Altarac Abraham Majer — torej sami židje. Vzroki zapore so, kakor izvemo, sledeči: Dobavljali so čevlje, ki so pa bili vse poprej, kakor pa čevlji. Podrobnosti bomo še poročali.

— Prijavljenje črnovojnikov, ki so služili, a so bili odposlani na dopust. Po odloku ministrstva deželne brambe z dne 16. aprila 1915 se morajo ne glede na vrsto orožja vsi tisti črnovojniki, ki so služili in ki so bili radi kake bolezni (kake hibe) do superarbitracije ali radi nadštevilnega stanja odposlani na dopust (v neaktivno razmerje) in ki radi tega ali radi kakega drugega razloga še niso odšli pod orožje, takoj in tudi takrat prijaviti, če so se že svojčas priglasili. Oproščeni od te prijave so le taki črnovojniški obvezanci, ki so bili že superarbitrirani med svojo črnovojniško dolžnostjo ali ki so bili oproščeni od črnovojniške službe.

— Vojna pošta mora radi našega prodiranja počasneje posloovati. C. kr. koresp. urad poroča iz vojnega časnikarskega stana: Vsled odločnega pritiska naših zmagovitih armad za porazenimi ruskimi armadnimi množicami bo vojna pošta počasneje poslovala. Vojni poštni uradi se s četami pomikajo hitro naprej. Oddaljujejo se vsak dan bolj od svojih izhodnih točk, prilike za delo je manj, prilik za oddajo poštnih listov, težave glede na pošiljateve so občutne. Z ozirom na velikansko množino vsakdanje pošte, okroglo dva milijona pisem vsak dan, se umevno nakupiči delo, kakor hitro se zapusti pot po tračnicah in je promet navezan na podrite ceste in na slaba poljska pota. Najidealnejša poštna služba bi se naprej hitečim četam zdela komaj blagodejna, ker so na poštni stvari najmanj pozorne. Z ozirom na sedanje razmere se morajo poštno pošiljateve omejiti začasno na pismena obvestila

in se mora prekiniti pošiljatev zavojev, pošiljatev vzorcev in denarnih pisem, katere pošiljateve se zdaj zadržijo tako na pošiljalnih progah kakor tudi pri domačih poštnih uradih, da se odpošljejo, ko dovolijo razmere uspešno dostaviti.

— »Ilustrirani Glasnik« števil. 38. pri naša sledeče slike: Petdeset metrov pred sovražnikom. — Tridesetcentimetrski topovi na Rusko - Poljskem. — Turške čete ob Sueškem prekopu. — Turki pripravljajo sestavljeni francoski aeroplan za lastno rabo. — Poveljnik podmorskega čolna U. V. pl. Trapp. — Francoska bojna ladja »Leon Gambetta«. — Spomenik padlim. — Sibirski topničarji beže pred Hindenburgom. — Priprave Rdečega križa. — Padli junaki: Filip Črnigoi, Franc Matjan, Josip Gross, Adolf Borovnik, Janez Bratanič, Leopold Živec, Gregor Čadež, Ant. Šest, Anton Mikuz, Anton Okorn, Poroč. Franc Bizjak, Viktor Bonač. — Pet sinov družine Ugovšek v vojski: Franc Ugovšek, Janez Ugovšek, Jožef Ugovšek, Vid Ugovšek, Anton Ugovšek. — Pet sinov družine Jermol v vojski: Mihael Jermol, Janez Jermol, Franc Jermol, Alojzij Jermol, Jožef Jermol. — Iz Srbije. — Ribolov v Mirni. — Šest sinov rodbine Peterlinove. — Cesta skozi Karpate. — Iz bojev v vzhodni Galiciji. — Na smrt obsojeni vohun. — Iz Bukovine. — Kopelj v snegu. — Vojaki prodirajo v Vogezih na smučeh. —

— Vojni kurat č. gosp. Franc Kren obolel. Č. g. Fr. Kren, vojni kurat infanterijske divizije št. 22, je nevarno obolel in leži sedaj v Košicah na Ogrskem. Te dni ga bodo prepeljali v sanatorij. Č. g. Franc Kren je bil že od jeseni na bojišču.

— Zaradi oškodovanja vojaškega erarja so pred dnevi zaprli v Budimpešti glavnega ravnatelja akcijske družbe Margareta, dr. Szöke in njegove sinove. Glavni ravnatelj dr. Szöke se je, ker se je bal kazni, v zaporu obesil.

— Poslanec Glöckel aretiran. 15. t. m. so, kakor poroča »Grazer Volksblatt«, zaprli po naročilu praškega garnizijskega sodišča na Dunaju socialnodemokratskega poslanca Otona Glöckel. Obdolžen je, da je govoril 24. aprila v Plettenu hujskajoč govor in da se je z njim pregrešil proti § 65. a) kazenske postave.

— Ravnateljstvo državnih železnic v Beljaku ni premeščeno. Ravnateljstvo državnih železnic v Beljaku objavlja v graških listih: V drugi jutranji izdaji št. 133 »Grazer Tagblatta« 14. majnika 1915 na strani 3. je bila objavljena sledeča notica: Premestitev ravnateljstva državnih železnic Beljak. Kakor izvemo, se ravnateljstvo državnih železnic neposredno premesti iz Beljaka v Ljubno. — Uradno se izjavlja, da je to poročilo napačno in temelji očitno na netočnih informacijah.

— Ponesrečil se je 44letni železničar Matevž Rozman na železniški postaji Javornik na Gorenjskem. Bil je doma z Bleda.

— Kadilnikovo kočjo na Golici otvori S. P. D. dne 23. majnika 1915.

— Skrivnostna najdba denarja. Občinski urad v Mozirju je 29. marca 1915 prejel nepodpisano pismo, v katerem se prosi, naj se razglasi, da se je pred več leti na mozirskem trgu našla večja vsota denarja in naj se lastnik oglasi. Oblasti so poizvedovale po piscu in ga našle v osebi nekega duhovnika, ki pa vsled spovedne tajnosti ne sme povedati, kdo je našel denar. Kdor je tedaj izgubil denar, naj se oglasi pri orožniški postaji v Mozirju.

— Poroka. V soboto, 1. maja se je poročil v Rihembergu g. Franc Valenčič, poslovodja hranilnice, z g. Tončko Stegovec od Sv. Martina. Vse najboljša mlademu paru!

— Cena goveji živini na dunajskem trgu padla. Na tedenski semenj 17. t. m. so prignali 500 govedov več, kakor minuli teden. Cene so zato padle 4 do 8 kron za 100 kg žive teže. Cene prvovrstnih bikov se niso izpremenile. Lažja živina je padla 4 do 6 kron 100 kg žive teže.

— Zdravilo zoper vse bolezni, mazilo zoper vse rane je po mnenju mnogih ljudi še vedno alkohol. Zato oni, ki imajo svojce pri vojakih med ranjenci, ne vedo tem revežem prinesiti nič boljšega, nič ljubšega, nič slajšega, nič dragocenejšega, kakor alkoholne pijače: vino in tudi žganje! Na, tu imaš: privošč si ga malo! Pijača te bo potolazila, pijača te bo razveselila, pijača te bo — ne vem kaj še vse! Zato pa vidimo po cestah ljubljanskih tolikokrat žalostne in sramotne prizore: gužajoče se »junake«. Vojaška oblast zabranjuje vojakom alkohol, — a njih domači in prijatelji tiščijo od vseh strani vanje s pijačo, kakor da je v pijači vse zveličanje za ta in za oni svet! Alkohol-slepar, kako dolgo boš ljudi še slepil in delal neumne?!

— Slovenska šolska Matica razposilja ravnokar društvene knjige za leto 1914. Radi nastalih razmer je izdala tokrat samo dve knjigi, in sicer: 1. »Pedagogski Letopis«, uredil H. Schreiner; vsebina med drugim: Pavel Flere, Učiteljska knjižnica o delovni šoli; dr. K. Oswald, Sodobno stanje vzgojeslovnega in dušeslovnega prizadeva-

nja v Nemcih; L. Černe; Kako naj se navaja mladina, da bo tudi po izstopu iz šole rada in s pridom čitala; J. Bračun, Zrak in njegove sestavine. 2. »Občno vzgojeslovje z dušeslovnim uvodom, sestavil Viktor Bežak.

— Ker sta se upirali policistu v Škofji Loki, sta bili obsojeni v enomesečno ječo poljski begunka Marija Zaplatinski in Bronislava Messig iz Przemysla.

— Proti vojnim dobavam je izdalo oklic 400 izdajateljev neangleških časopisov v Ameriki, ki ga inserirajo v raznih, tudi trojnemu sporazumu prijaznih ameriških listih.

— Naročnike lista »Ave Marija« prosimo, da blagovolijo potrpeti, ker še nismo prejeli aprilove številke iz Amerike. Kakor hitro prejmemo list, ga takoj odpošljemo častitljiv naročnikom. — Rafaelova družba.

Avstrijska mornarica.

V ženevski »Information« neki francoski admiral, ki je njen stalni mornarični sodrnik, zelo slavi avstrijsko mornarico in posebno naše podmorske čolne. Admiral pravi: »Torpediranje križarke »Leon Gambetta« kaže, da se naše javno mnenje zelo moti glede tehnične vrednosti avstrijske mornarice. Francoska mornarica je imela vedno posebno spoštovanje pred spretno, delavno in odločno avstrijsko mornarico. Francozom je bilo znano, da so Avstrijci posebno vneto proučevali podmorski boj. Pridno so tudi izdelovali primerno orožje, mine, torpede in podmorske čolne. V delavnicah na Reki so bili izdelani torpedi, sistem Withehead, ki jih dozdaj še noben drugi ni prekosil. Avstrijska mornarica je prva izdelovala prve blokadne torpede in pa njihov umetni način zasidranja. Vsemu temu se ni čuditi, ker je dalmatinska obala zelo pripravna za to orožje. Na vsak način pa so avstrijski podmorski čolni natančno proučeni in silovito orožje.

Poročila iz Zmigroda in Lancuta.

Krakov, 16. maja. »Nova Reforma« priobčuje naslednja poročila iz Zmigroda in Lancuta: Rusi so v Zmigrodu s silo odprli in oplenili vsa ona stanovanja, katerih prebivalci so pred Rusi pobegnili. Orovali so pa tudi ostale prebivalce, pri čemur je bilo mnogo oseb, ki so se ustavljale plenitvi, ustreljenih. Enako se je godilo poljskim kmetom v bližnjih vaseh. Prizanešeno je bilo le nekaterim krajem z rusinskim, Rusom prijaznim prebivalstvom. Kot talca so odvedli v Rusijo poljskega notarja. Ponoči pred svojim odhodom iz Zmigroda so Rusi iskali župana, občinske odbornike in bogate Jude, da bi jih kot talce odvedli s seboj, toda le ti so se takoj, ko so bili opazili ruske priprave za odhod, poskrili po kletih. Rusi niso imeli časa za iskanje ter so morali brez njih oditi. — V Zmigrodu so se vršili boji z ruskimi zadnjimi stražami, ob čemur so naši ujeli do tisoč Rusov. — Glede Lancuta se poroča, da je bilo tamošnje prebivalstvo še pred rusko invazijo večinoma zapustilo mesto. V mestu je zgorelo le malo hiš, med njimi špirtna čistilnica grofa Romana Potockega, kjer se nahaja tudi tovarna za likerje. Stanovanja, ki jih je bilo prebivalstvo zapustilo, so bila oplenjena.

Iz ruskega ujetništva se oglašajo in pišejo.

J. Rejc je sporočil svojcem na Jese-nice, da je ujet. Piše: ... Rusi so me ujeli. Ze petnajst dni sedim v vlaku in sem že jako daleč od doma. Zdaj nisem več v Evropi, temuč tri dni se vozim že po sibirski železnici, pa še nič ne vem, kdaj bo konec mojega popotovanja. Ko bom na svoje mesto prišel, bom že pisal in povedal svoj naslov ... Z Bogom! — Ferdo Majdič je sporočil sestri Barbi, omoženi Rode na Viru h. št. 20, da je bil ujet dne 24. suša. — Matevž Podobnikar piše iz Arzamasu blizu Nižnji Novgoroda: ... Pozdrav Vam pošiljam iz tega ruskega kraja. Zdaj sem tu sredi evropske Rusije. Prej sem bil v Rjazanu v bolnici, potem sem se peljal še en dan in eno noč do tega mesta, kjer sem sedaj. Nastanjen sem v vojašnici in ostanem, dokler se ne vrnem v domačo vas. Zima je tukaj še precej huda, mraz je bolj kakor v Avstriji, snega je pa veliko manj kakor pri nas. Z Bogom! Pismo, pisano 19. suša v Arzamasu, so prejeli onidan Matevževi starši, ki bivajo v Grabnu, pošta Dobrova pri Ljubljani. — Blaž Gulič je sporočil iz Skobeleva sestri Marjeti, biva-joči v Dobu hiš. št. 24, da je bil 23. decem-bra 1914 ujet. »Sedaj sem v Aziji,« piše, »pa nisem nič vesel. Gorko pa je tukaj, gorko (dopisnica je datirana dne 26. pro-sinca), da bi lahko bos in gologlav okoli hodil ... Z Bogom! — Ivan Pavlin je pisal iz Moskve. Pismo, pisano v Moskvi dne 8. suša, je prejel naslovljenec Ig. Potoč-nik v Gradacu na Dolenjskem. — A. Ze-

fran je pisal iz Moskve. Dopisnico, datirano v Moskvi dne 6. aprila, je prejel oni-dan naslovljenec A. Dolinar, ki biva v Šiški v Planinski ulici. — Franc Železni-kar piše ženi na Dolenjem Golu pri Igu: ... Dne 22. suša sem prišel Rusom v roke. Iz izanske župnije nas je več skupaj.

Ij V vojaško službovanje vpoklicana družabnika tvrdke I. Ciuha, »Pod tran-čo« vljudno javljata p. n. občinstvu, da ostane trgovina začasno zaprta ter se pri-poročata, da jima ohranijo p. n. odjemalci svojo naklonjenost do zopetne otvoritve.

Podobe kot spomin na prvo sveto obhajilo s primernim podpisom in prostorom za vpis imena (velikost 18½×78 cm) ima po zelo nizki ceni v zalogi »Katoliška Bukvarna« v Ljubljani. Podoba, ki predstavlja Jezusa s sv. hostijo, je v najfinejši izvršitvi v mnogih barvah z zlatim ozad-jem. Ker se »Katoliška Bukvarna« s pro-dajo podob ne more baviti, odda te slike pri naročilu vsaj 50 izvodov pod svojo ceno, in sicer samo po 10 vinarjev (50 iz-vođov torej 5 K) mesto po prejšnji ceni 20 vinarjev.

Najlepše darilo prvoobhajancem je lična knjiga »Vzorniki prvega sv. obhajila«. Zbral in uredil Anton Kržič. Cena za broširan izvod 1 K, za vezan 1 K 60 vin. Ob-sega najmarkantnejše zgledje iz zgodovine, pa tudi mnogo iz najnovejšega časa, iz bliž-njih krajev in o znanih vzornikih. Tudi katehetom bo knjižica prav dobro služila pri pouku. Dobi se v Katoliški Bukvarni v Ljubljani.

Zgledi bogoljubnih otrok istega pisa-telja obsegajo tri zvezke, kateri je vsak zase celota in imajo silno nizko ceno 60 vin. za broširan, oziroma 1 K za vezan zvezek. Zgledi nudijo najlepše besedilo za otroke in pomoč katehetu pri pouku. Škoda le, da so premalo znani. Dobe se v Katoliški Bukvarni v Ljubljani.

1064

Zahvala.

Ob nenadomestni izgubi našega iskreno ljubljenega soproga, očeta, sina in brata, gospoda

Mihaela Šemerl

posesnička v Sinji gorici pri Vrhniki

se za vse blage dokaze iskrenega so-čutja, mnogoštevilne obiske in tolažila v boleznih rajnika ter za poklonjene venice tem potom kar najtopleje za-hvalujemo.

Posebna zahvala bodi izrečena za častno spremstvo pri pogrebu preča-stil duhovščini na Vrhniki in iz Bevk, dalje gosp. županu Fr. Tršarju, gg. ob-činskim odbornikom, zastopnikom ob-činske hranilnice in krajnega šolskega sveta, čisl. šolskemu vodstvu s šolsko mladino ter gg. zastopnikom kmetij-skega društva kakor tudi vsem dru-gim prijateljem in znancem, ki so po-kojnika v tako obilnem številu spre-mili k večnemu počitku.

SINJA GORICA, 12. maja 1915.

Žalujoči ostali.

Kupi se kisl zelje in repa.

Ponudbe na upravo tega lista pod: »Zelje 1065.«

KONJAK

(Pravo vinsko žganje) je najboljši pripomoček proti kužnim boleznim.

Dobi se na debelo in drobno pri »Gospodarskem društvu« v Baderni (Istra).

1047

Petero prošnih Marijinih Pesmi ob vojnem času.

— Za mešan zbor. —

Ign. Hladnik, op. 65.

Cena partituri 1 K.

1068

Ovčjo volno

vsake vrste, oprano in neoprano,

kupim po najvišji ceni!

Prevzamem vsako množino proti gotovini.

Voznino po železnici ali pošti plačam sam.

I. Grobelnik, Ljubljana,
Mestni trg št. 22.

Travnik v Mestnem logu

se da v najem. Naslov se izve v uprav-ništvu našega lista pod št. 1081 (ako se priloži znamka za odgovor).

Edina izdelovalnica

mojih patentovanih

spominskih prstanov.

Zahtevajte cenik listih!

Bogata zaloga

birmanskih daril

po priznanih nizkih cenah.

Blago samo iz prvovrstnih tovarov.

LUD. ČERNE

juvelir, Ljubljana, Wolfova ul. 3.

Iščem strojnika k žagarski obrti

vstop 1. ali 15. junija, ki je zmožen tozadevnih po-pravil. Če razume na popravila električne luči in telefona, ima prednost. Zahteva se lepo in trezno obnašanje. Biti mora vojaščine prost. Služba je stalna; dobi prosto stanovanje, drva in luč. V po-nudbi pod šifro »Strojniki 1080« je navesti starost, kako velika je družina in zahteva mesečne plače. Ponudbe sprejema uprava »Slovenca«.

Javna dražba premoženja!

Potom javne dražbe se bode pro-dalo dne 21. maja 1915, dopoldne ob 9. uri v Ljubljani, Gradišče št. 8, razno fino, skoro novo

1078

pohištvo,

preproge, glasovir, šivalna mizica, pisalni stroj »Oliver« z mizico itd. Omenjene predmete si interesentje lahko ogledajo pol ure pred dražbo na licu mesta. Prodajalo se ne bode pod tretjino cenilne vrednosti. — Po-drobna pojasnila daje pisarna gosp. dr. Fran Novaka, odvetnika v Ljub-ljani, Dalmatinova ulica 3.

Prodamo takoj

koze, krave s teleti, enega 4 letnega žrebeta noriške pasme in plemenske prasce. Naročila sprejema:

Vnovčevalnica za živino v Ljubljani, Dunajska cesta 29.

1082

Velika prodajalna

s komptoarjem, prostornimi skladišči in veliko kletjo, v kateri se vže 80 let nahaja špecerijska trgovina, se na Kongresnem trgu št. 10 (Dvornem trgu št. 1) s 1. novembrom t. l. v najem odda. Pojasnila v odvetniški pisarni v Gosposki ulici št. 3, I. nadstropje.

1079

Ovčjo volno

kupuje po najvišji ceni

V. ČRNILEC, Naklo pri Kranju, Gor.

Naznanilo. Uljudno naznanjam, da sem otvoril z današnjim dnem v Prežarnovi ulici št. 9 staroznano

„Restauracijo Perles“

katero sem popolnoma na novo preuredil in povečal in so slavnemu občinstvu restauracija, veranda, vrt in kegljišče na razpolago. Skrbel bodem za dobro kuhinjo, dobra naravna vina in dobro postrežbo ter se priporočam

1077

z odličnim spoštovanjem

Franc Hrvarič.